

Analiză privind
**internaționalizarea
învățământului superior
din perspectiva mobilităților studențești**

Proiect derulat de:

Prezentul material a fost redactat în cadrul proiectului „Creșterea capacității organizațiilor studențești de a fi stakeholderi activi ai societății civile”, derulat de Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR), cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021.

Editor: Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR)

Publicat în ianuarie 2024, pe www.anosr.ro/fdsc.

Cuprins

I. Introducere.....	4
II. Context internațional.....	6
II.I. Mobilitățile Erasmus.....	6
II.II. Procesul Bologna.....	7
II.III. Mecanisme de operaționalizare.....	8
II.IV. Mobilitățile studențești din punct de vedere statistic european.....	9
III. Context național.....	12
III.I. Cadru legislativ.....	12
III.II. Cadru strategic de dezvoltare.....	15
III.III. Stimularea instituțiilor de învățământ superior în procesul de internaționalizare....	16
III.IV. Stimularea studenților pentru a participa la mobilități internaționale academice....	16
IV. Mobilitățile studențești din punct de vedere statistic.....	18
IV.I. Situația României dintr-o perspectivă europeană.....	18
IV.II. Interpretarea datelor și raționamente metodologice.....	20
IV.III. Situația mobilităților studențești în România din punct de vedere statistic.....	21
Indicatorul 1.....	22
IV.III.1.a Ponderea studenților care au aplicat pentru un program de mobilitate internațională prin raportare la numărul total de studenți.....	22
IV.III.1.b Ponderea studenților care au aplicat pentru un program de mobilitate internațională de studii prin raportare la numărul total de studenți.....	22
IV.III.1.c Ponderea studenților care au aplicat pentru un program de mobilitate internațională de practică prin raportare la numărul total de studenți.....	23
Indicatorul 2.....	24
IV.III.2.a Ponderea studenților care beneficiază de un program de mobilitate internațională prin raportare la numărul total de studenți.....	24
IV.III.2.b Ponderea studenților care beneficiază de un program de mobilitate internațională de studii prin raportare la numărul total de studenți.....	24
IV.III.2.c Ponderea studenților care beneficiază de un program de mobilitate internațională de practică prin raportare la numărul total de studenți.....	25
Indicatorul 3.....	26
IV.III.3.a Ponderea studenților care participă la o mobilitate academică internațională din numărul total de aplicanți la un astfel de program.....	26
IV.III.3.b Ponderea studenților care participă la o mobilitate internațională de studii din numărul total de aplicanți la un astfel de program.....	26
IV.III.3.c Ponderea studenților care participă la o mobilitate internațională de practică din numărul total de aplicanți la un astfel de program.....	27
Indicatorul 4.....	28
IV.III.4.a Ponderea aplicanților care beneficiază de bursă socială și care ajung să beneficieze de o mobilitate internațională prin raportare la numărul total de aplicanți care beneficiază de bursă socială.....	28
IV.III.4.b Ponderea aplicanților care beneficiază de bursă socială și care ajung să	

beneficieve de o mobilitate internațională de studii prin raportare la numărul total de aplicanți care beneficiază de bursă socială.....	28
IV.III.4.c Ponderea aplicanților care beneficiază de bursă socială și care ajung să beneficieze de o mobilitate internațională de practică prin raportare la numărul total de aplicanți care beneficiază de bursă socială.....	29
Indicatorul 5.....	30
IV.III.5.a Ponderea studenților care beneficiază de bursă socială din numărul total de aplicanți pentru o mobilitate internațională.....	30
IV.III.5.b Ponderea studenților care beneficiază de bursă socială din numărul total de aplicanți pentru o mobilitate internațională de studii.....	30
IV.III.5.c Ponderea studenților care beneficiază de bursă socială din numărul total de aplicanți pentru o mobilitate internațională de practică.....	31
Indicatorul 6.....	32
IV.III.6.a Situația comparativă între ciclul de studii de licență și cel de masterat privind procentul studenților care aplică pentru o mobilitate internațională.....	32
IV.III.6.b Situația comparativă între ciclul de studii de licență și cel de masterat privind procentul studenților care aplică pentru o mobilitate internațională de studii	32
IV.III.6.c Situația comparativă între ciclul de studii de licență și cel de masterat privind procentul studenților care aplică pentru o mobilitate internațională de practică.....	33
Indicatorul 7.....	34
IV.III.7.a Ponderea studenților care provin din mediul rural și aplică pentru un program de mobilitate internațională.....	34
IV.III.7.b Ponderea studenților care provin din mediul rural și aplică pentru un program de mobilitate internațională de studii.....	35
IV.III.7.c Ponderea studenților care provin din mediul rural și aplică pentru un program de mobilitate internațională de practică.....	35
Indicatorul 8.....	36
IV.III.8 Raportul dintre numărul de mobilități altele decât Erasmus+ de care studenții au beneficiat și numărul total de mobilități internaționale.....	36
V. Concluzii.....	37
VI. Recomandări.....	39
VII. Bibliografie.....	41
Anexa 1.....	43
Anexa 2.....	46

I. Introducere

Așa cum evidențiază European Students' Union prin intermediul raportului Bologna with Student Eyes 2020, internaționalizarea reprezintă un instrument esențial pentru asigurarea calității în învățământul superior, contribuind semnificativ la dezvoltarea personală și a competențelor interculturale ale studenților [1].

Mobilitățile studențești au devenit un element central la nivelul politicilor europene și internaționale, fiind accentuată importanța acestora în dezvoltarea abilităților profesionale, transversale și interculturale ale beneficiarilor direcți ai actului educațional. De asemenea, la nivelul Uniunii Europene se evidențiază faptul că mobilitățile și cooperarea transfrontalieră contribuie la reducerea incongruențelor dintre rezultatele învățării dobândite în urma procesului educațional și competențele specifice necesare pentru adaptarea la piața modernă a forței de muncă [2].

În **literatura de specialitate**, internaționalizarea este descrisă drept un mecanism menit să îmbunătățească și să crească calitatea învățământului superior, însă nu există o definiție a acesteia unitar acceptată de toți actorii internaționali. Cu toate acestea, una dintre cele mai des întâlnite definiții ale internaționalizării provine de la Jane Knight, care o asociază cu „*un proces de integrare a unei dimensiuni internaționale, interculturale sau globale în scopul, funcțiile și livrarea de învățământ universitar*” [3]. În 2015, definiția lui Jane Knight a fost actualizată de De Wit, acesta argumentând că internaționalizarea face referire la „*procesul intenționat de integrare a unei dimensiuni internaționale, interculturale sau globale în misiunea, funcțiile și modul de furnizare a serviciilor educaționale de nivel secundar sau superior, cu obiectivul de a spori calitatea educației și cercetării pentru toți studenții și personalul, precum și pentru a face o contribuție semnificativă la societate*” [4].

În esența sa, internaționalizarea învățământului superior cuprinde diverse mecanisme concepute pentru a contribui la operaționalizarea conceptului, precum creșterea numărului de programe cu predare în limba engleză, uniformizarea modelelor de finanțare pentru internaționalizare, dezvoltarea parteneriatelor în vederea obținerii de diplome comune, dezvoltarea programelor de studii desfășurate în cotelă internațională, desfășurarea de mobilități pentru formarea și pregătirea cadrelor didactice ș.a.m.d. Cu toate acestea, actuala cercetare dorește să analizeze gradul de accesibilitate a mobilităților internaționale studențești în rândul instituțiilor de învățământ superior din România. Prin urmare, vom aborda acest subiect, pornind de la a analiza categoriile de studenți care beneficiază de aceste programe, precum și ponderea aferentă fiecărei categorii, pentru a realiza o serie de recomandări în vederea majorării numărului de studenți care aleg să valorifice aceste oportunități.

Pentru a colecta informațiile necesare întocmirii raportului de cercetare, Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR) a transmis universităților de stat 52 de adrese formulate în baza Legii nr. 544/2001 (*modelul adresei poate fi regăsit în Anexa 1*) privind liberul acces la informațiile de interes public. Deși adresele au fost trimise universităților încă din data de 26.09.2023, până la momentul finalizării analizei, respectiv

20.01.2024, 14 dintre acestea (*menționate în Anexa 2*) nu au răspuns, depășind semnificativ termenul legal în care ar fi trebuit să furnizeze informațiile respective. Așadar, analiza este realizată fără a lua în considerare situația mobilităților studențești oferite de aceste instituții.

În fapt, acest considerent reprezintă una dintre limitările cercetării, alături de realitatea că toate statisticile concepute sunt formulate în baza răspunsurilor acordate de instituții, existând astfel posibilitatea ca unele universități să nu fi furnizat informații cu privire la toate oportunitățile de mobilitate oferite, influențând rezultatele statistice.

Dintre toate universitățile respondente, doar 12 (AFAHC, AMGD, UAT, UVAB, UMC, UMFST, UPet, USAMVB, USV Tm, USV, UTCN, UVT) au răspuns integral la toate solicitările de date prezente în adresele înaintate de federație. Astfel, în cadrul cercetării se va putea observa o discrepanță considerabilă în ceea ce privește numărul de instituții de învățământ superior analizate, acesta variind de la un indicator la altul, în funcție de răspunsurile primite din partea unor universități - unele fiind incomplete. Așadar, în cadrul analizelor statistice am decis să includem doar răspunsurile universităților care au oferit toate informațiile necesare, încât să fie asigurată corectitudinea statisticilor prezentate.

II. Context internațional

II.I. Mobilitățile Erasmus

Conceptul de mobilitate este regăsit în istorie în nenumărate rânduri, manifestându-se prin inițiative în care tinerii obișnuiau să-și completeze experiența profesională și culturală în cadrul unor călătorii în scopuri educaționale, neavând totuși la acea vreme o formă structurată sau formalizată în vreun fel. Pentru a formaliza aceste tipuri de mobilități, în anii 1973-1976 se stabilește la nivelul Uniunii Europene primul Program de Acțiune în Domeniul Educației la nivel european. În anul 1973 este înființată o Direcție dedicată pentru Educație și Formare, urmând ca în anul 1976 să fie adoptată o Rezoluție prin care se creează primul Program de Acțiune în domeniul educației la nivel european, având ca principal obiectiv „*promovarea cursurilor de studiu comune între universități și instituții de învățământ superior*” [5].

În anii 1976-1987 s-au pus bazele unui sistem de cooperare transfrontalieră pre-Erasmus, având ca obiectiv central conceptul de „*Joint Study Programme*” (JSP) în învățământul superior. Tot mai multe universități și implicit studenți încep să participe, contribuind la construirea parteneriatelor de mobilitate și la dezvoltarea curriculumurilor comune. În anul 1985 Direcția pentru Educație și Formare prezintă propunerea sa cu privire la constituirea Programului Erasmus către Consiliul și Parlamentul European. Astfel, după un proces lung de negocieri, în 1987 apare pentru prima dată programul Erasmus [6], înființat de Uniunea Europeană cu scopul de a încuraja cooperarea dintre universitățile din Europa în ceea ce privește mobilitatea academică a studenților, instituind astfel un sistem organizat și integrat de schimb transfrontalier pentru studenți.

În timp, programul s-a extins, evoluând în ceea ce este astăzi cunoscut sub numele de „Erasmus+”. Forma sa extinsă reprezintă un cadru cuprinzător care îmbină diferitele politici ale UE pentru cooperare și mobilitate transnațională în educație, formare, tineret și sport în Europa.

Așadar, astăzi studenții pot beneficia de mobilități internaționale de tip incoming și outgoing, în baza acordurilor interinstituționale Erasmus+, încheiate între universitățile din Europa și nu numai. Printre aceste categorii de mobilități se numără:

- mobilități de studii pentru studenți (SMS), care au o perioadă de studiu desfășurată în cadrul programului Erasmus+, cu durată cuprinsă între 3 și 12 luni, organizate în baza unui acord bilateral între universitățile care au semnat Carta Universitară Erasmus+;
- mobilități de plasament pentru studenți (SMP), care au o perioadă de pregătire practică desfășurată în cadrul programului Erasmus+, cu durată cuprinsă între 2 și 12 luni, organizate în baza unui acord bilateral între universitatea de origine și o altă universitate sau o instituție dintr-o țară participantă la program.

II.II. Procesul Bologna

Ca stat semnatar al *Declarației de la Bologna*, încă din 1999, România și-a asumat în mod voluntar reanalizarea politicilor proprii cu privire la sistemul educațional și crearea unui spațiu al învățământului superior în acord cu obiectivele stabilite prin Procesul Bologna. De asemenea, declarația de la Bologna include *obiectivul „de a crește competitivitatea internațională a sistemului european de învățământ superior”* printre obiectivele centrale ale acordului, accentuând necesitatea *„de a asigura că sistemul european de învățământ superior dobândește un grad de atracție la nivel mondial”* [7].

În Comunicatul de la Leuven/Louvain-la-Neuve din 2009, miniștrii țărilor semnatare ale Procesului Bologna responsabili pentru învățământul superior au declarat că internaționalizarea educației reprezintă una dintre prioritățile setate pentru agenda de dezvoltare a învățământului superior pentru următoarea decadă.

La Conferința Ministerială de la București, din anul 2012, a fost lansată Strategia Spațiului European al Învățământului Superior (SEÎS) cu privire la „Mobility for Better Learning”, fiind asumate acțiuni specifice pentru a fi implementate până în anul 2020, setând obiective cu privire la îmbunătățirea calității mobilităților internaționale, majorarea gradului de participare la mobilități atât în SEÎS, cât și în afară și internaționalizarea continuă a SEÎS. De asemenea, tot în cadrul acestei conferințe s-a constituit și Grupul de lucru pentru Mobilitate și Internaționalizare 2012-2015 din cadrul BFUG [8], fiind responsabil să contribuie la implementarea strategiei atât la nivel european, cât și național, să sprijine statele în eforturile lor de implementare națională referitoare la strategia de mobilitate și să monitorizeze procesul de implementare a strategiei în fiecare stat membru.

Pentru următoarea decadă, la [conferința ministerială de la Roma](#) în cadrul căreia [ANOSR a transmis amendamente](#) preluate atât în comunicatul, cât și în declarația emisă de European Students' Union, miniștrii au agreeat ca principalele priorități să fie construirea unui Spațiu European al Învățământului Superior (SEÎS) incluziv, inovator și interconectat [9]:

- **incluziv**, astfel încât fiecare cursant să beneficieze de acces echitabil la învățământul superior și să fie sprijinit în vederea finalizării studiilor și a formării profesionale;
- **inovator**, pentru că se introduc metode și practici noi de învățare, predare și evaluare, strâns legate de procesul de cercetare;
- **interconectat**, deoarece cadrele și instrumentele comune vor continua să faciliteze și să consolideze cooperarea, schimbul de cunoștințe și mobilitatea personalului, precum și a studenților.

Remarcăm astfel o **schimbare de paradigmă și dinamică a fenomenului** de internaționalizare între asumările pentru următoarea decadă și prioritățile anterioare ale Procesului Bologna. Dacă în ultimii 20 de ani provocarea Spațiului European al Învățământului Superior (EHEA) era să dezvolte și să implementeze strategii de internaționalizare a învățământului, astăzi acestea au devenit un proces firesc în cadrul

universităților europene, fiind un instrument comun, după cum remarcă și [Analiza diagnostic](#) - Universitățile în contextul europenizării și globalizării, panelul nr. 5: „[...] *nu putem să nu constatăm că, în ultimele două-trei decenii, acest fenomen este considerat nu numai un proces firesc de interacțiune a spațiilor academice din diferite colțuri ale lumii dar, în același timp, este apreciat ca fiind un instrument politic, diplomatic, cultural, economic etc. În tot mai multe state, problematica internaționalizării învățământului superior depășește sfera de interes a unei universități, respectiv a ministerului educației, fiind pe agenda politică, diplomatică, culturală și economică a guvernelor. În ultimii zece ani, toate țările avansate ale lumii au adoptat strategii de internaționalizare a învățământului superior, cu obiective asumate și implicații care depășesc cu mult sectorul educației*” [10].

II.III. Mecanisme de operaționalizare

Mobilitățile de tip Erasmus+ operează după „**Ghidul Programului Erasmus+**” care poate fi accesat atât prin intermediul website-ului Comisiei Europene, cât și pe website-ul Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP), fiind disponibil în **24 de limbi**. Totodată, Carta Universitară Erasmus (ECHE) oferă cadrul general de calitate pentru activitățile de cooperare europeană și internațională pe care o instituție de învățământ superior le poate desfășura prin programul Erasmus+. Toate instituțiile de învățământ superior din țările participante la program care doresc să se implice în acțiuni de mobilitate a studenților în scop educațional și/sau de cooperare în materie de cercetare și inovare în cadrul programului Erasmus+ trebuie să fie instituții semnatare ale Cartei Universitare Erasmus [11].

La nivel european, programele de mobilitate sunt gestionate și promovate prin intermediul *Agenției Executive pentru Educație și Cultură Europeană (EECEA)*. Această agenție este responsabilă de verificarea, încheierea contractelor și comunicarea rezultatelor instituțiilor care doresc să participe la program.

De asemenea, pentru a contribui la crearea unor sisteme educaționale compatibile și comparabile în ceea ce privește nivelul de educație de care dispune o persoană, încât acesta să fie recunoscut și în cadrul altor state decât cel în care a studiat persoana în cauză, s-a instaurat Clasificarea Internațională Standard a Educației (ISCED). Aceasta a fost elaborată de UNESCO în anii '70, suferind revizuirii în 1997, 2011 și 2013. ISCED structurează nivelurile de educație de la 0 la 8, acoperind etapele de la învățământul preșcolar până la cel doctoral și segmentând domeniile de specializare în 11 categorii, conform Comisiei Europene.

Tot în cadrul acestui demers de internaționalizare a învățământului superior european s-a instaurat sistemul european de credite transferabile (ECTS). **Creditele ECTS** sunt introduse în 1989 în cadrul programului Erasmus, fiind reglementate în **Ghidul de utilizare ECTS al Comisiei Europene**. Necesitatea adoptării acestui sistem este fundamentată de diferențele dintre sistemele naționale de învățământ superior, care pot crea probleme în ceea ce privește recunoașterea calificărilor și a perioadelor de mobilitate desfășurate de studenți în străinătate. În acest sens, Creditele ECTS contribuie la

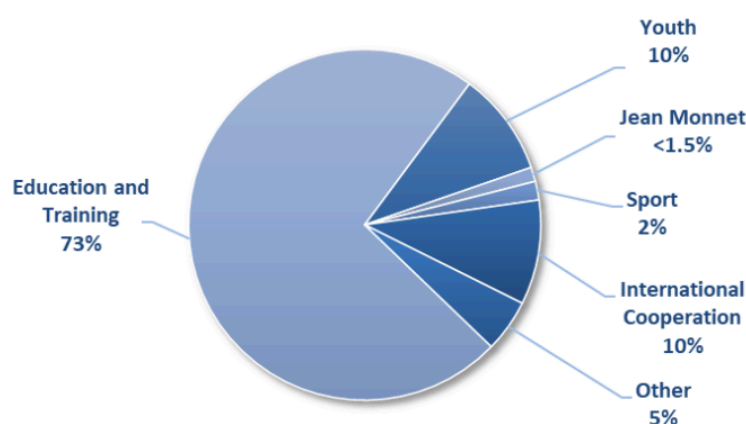
consolidarea înțelegerii rezultatelor învățării și a volumului de muncă depus de student aferent programelor de studii, indiferent de instituția de învățământ superior unde studiază.

În ceea ce privește demersurile pentru accesibilizarea mobilităților studentești la nivel european desfășurate în ultimii ani, aspect care reprezintă o prioritate pe agenda de dezvoltare a SEİS, Comisia Europeană sprijină intens operaționalizarea European Student Card Initiative (ESCI) de către statele membre, cu scopul de a facilita schimbul de informații despre studenții instituțiilor de învățământ superior din Europa, și crearea alianțelor de universități europene, finanțate prin programul Erasmus+, pentru creșterea competitivității, calității și excelenței în predare, cercetare și inovare. Alianțele de universități europene sunt esențiale pentru dezvoltarea unor cooperări pe termen lung între instituțiile de învățământ superior, oferind totodată studenților oportunitatea de a obține o diplomă combinând studiile în mai multe țări europene.

II.IV. Mobilitățile studentești din punct de vedere statistic european

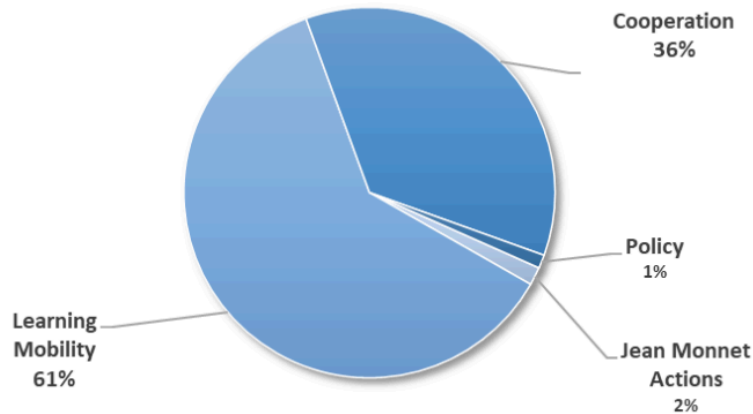
Direcția Generală Educație, Tineret, Sport și Cultură a Comisiei Europene, elaborează anual un raport cu privire la implementarea și realizările calitative și cantitative ale programului Erasmus+ în anul respectiv. În acest sens, Raportul Erasmus+ 2022 reprezintă cel mai recent raport elaborat de Comisia Europeană cu privire la situația statistică în ceea ce privește fondurile investite, proiectele de mobilitate, numărul de participanții care au beneficiat de programul Erasmus+, scopurile pentru care s-au organizat proiectele de mobilitate și nu numai.

Conform acestuia, din bugetul de peste 4 miliarde de euro alocat implementării programului, 73% dintre fonduri au fost investite în sectorul de educație și formare.

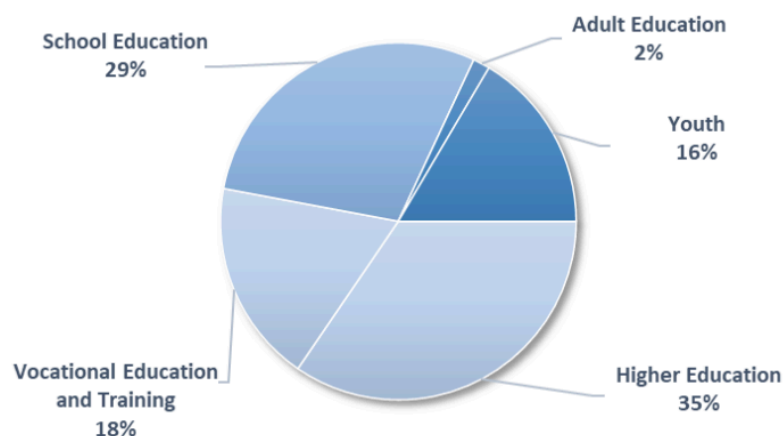
Imagine preluată din Raportul Anual Erasmus+ 2022 [12]

Cu ajutorul fondurilor alocate au fost finanțate diverse proiecte pe diferite paliere, printre care și sectorul mobilităților de învățare care a beneficiat de cea mai mare parte a acestor fonduri, respectiv de 61%.

Imagine preluată din Raportul Anual Erasmus+ 2022 [13]

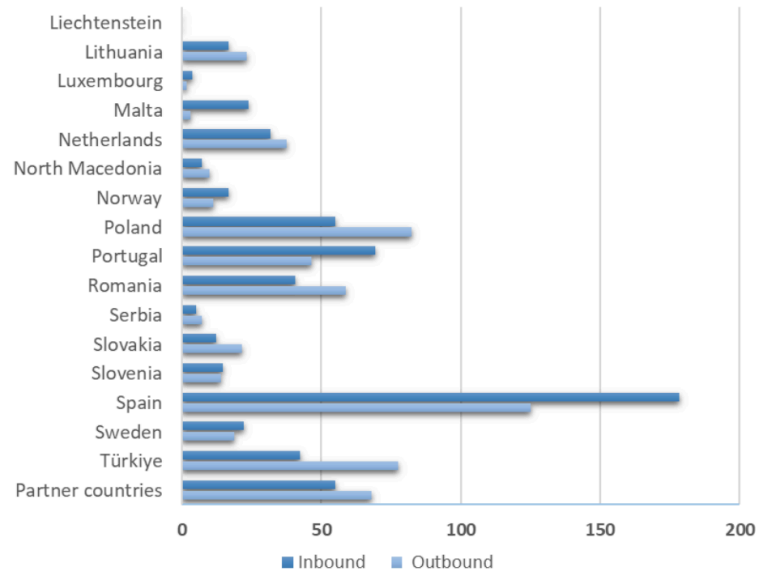
În ceea ce privește mobilitățile de învățare, au existat peste 322.300 de beneficiari ai programului, așa cum menționează raportul. Cei mai mulți dintre participanții la mobilitățile de studiu organizate prin Erasmus+ provin din învățământul superior, reprezentând un procent de 35% din total.

Imagine preluată din Raportul Anual Erasmus+ 2022 [14]

Totodată, în ceea ce privește numărul de participanți la programul Erasmus+ care vin sau pleacă din România, raportul prezintă faptul că peste 50.000 de cetățeni din România, beneficiari ai programului de mobilitate Erasmus+, au avut ocazia ca în anul 2022 să

părăsească granițele statului român și să călătorească în alte state pentru a participa la aceste programe desfășurate prin fondurile Erasmus+.

Imagine preluată din Raportul Anual Erasmus+ 2022 [16]

III. Context național

III.I. Cadru legislativ

În ceea ce privește reglementările regăsite la nivel național cu privire la modul de desfășurare a mobilităților internaționale studențești, există o serie de acte normative care stabilesc procedurile de desfășurare a mobilităților academice, drepturile studenților plecați în mobilitate și modalitățile de recunoaștere a creditelor transferabile în cazul mobilităților academice internaționale.

La momentul redactării analizei, Legea Învățământului Superior nr. 199/2023 este actul normativ care stă la baza organizării și funcționării sistemului de învățământ superior din România, însă în anul universitar 2022-2023 erau aplicabile prevederile Legii Educației Naționale nr. 1/2011, fiind în vigoare la acel moment. Așadar, pentru a evita orice confuzie, dorim să menționăm faptul că toate mențiunile cu privire la cadrul legislativ existent în legătură cu mobilitățile academice studențești vor fi raportate la actele normative aflate în vigoare pentru anul universitar 2022-2023.

Internaționalizarea învățământului superior se bucură astăzi de o atenție mai sporită din perspectiva reglementărilor legislative cuprinse în Legea Învățământului Superior nr. 199/2023, însă la nivelul prevederilor cuprinse în Legea Educației Naționale nr. 1/2011 acest obiectiv nu părea să reprezinte o prioritate pe agenda de dezvoltare a sistemului de învățământ superior din România. Dacă la nivelul Legii nr. 199/2023 regăsim un capitol dedicat internaționalizării sistemului de învățământ superior, care setează o dimensiune strategică și o serie de măsuri pe care instituțiile de învățământ superior trebuie să le implementeze în acest sens, nu putem afirma același lucru despre Legea nr. 1/2011. Cu toate acestea, deși există o discrepanță considerabilă privind reglementările legislative, mobilitatea națională și internațională a studenților era menționată ca principiu fundamental al organizării și funcționării sistemului de învățământ superior românesc, art. 118 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 1/2011 specificând existența principiului „*libertății de mobilitate națională și internațională a studenților, a cadrelor didactice și a cercetătorilor*”. Prin intermediul definiției de la punctul 33¹, introdusă în anexa ce cuprinde lista definițiilor termenilor și expresiilor utilizate, în cuprinsul legii se menționa și faptul că „*Mobilitatea academică a studenților reprezintă dreptul studenților și studenților-doctoranzi de a li se recunoaște creditele transferabile dobândite, în condițiile legii, la alte instituții de învățământ superior din țară sau din străinătate. Mobilitatea academică a studenților poate fi internă sau internațională și, după caz, definitivă sau temporară*”.

Alte aspecte importante reglementate de Legea nr. 1/2011 sunt specificate în cadrul art. 142 alin. (7¹)-(7³) care prevăd următoarele: „*Calitatea de student, respectiv student-doctorand se menține inclusiv pe perioada mobilităților interne și internaționale. În cazul mobilităților academice internaționale ale studenților care vin să studieze pe cont propriu valutar recunoașterea creditelor transferabile se realizează de către instituțiile de învățământ superior, în temeiul autonomiei universitare*”, „*Recunoașterea creditelor transferabile în cazul mobilităților academice internaționale se poate realiza de către*

instituțiile de învățământ superior numai pentru persoana care dovedește calitatea de student cu documente relevante emise de către instituția de învățământ superior pe care a frecventat-o” și „Condițiile și modul în care se realizează mobilitatea academică se stabilesc printr-o metodologie aprobată prin ordin al ministrului educației naționale”.

Legislația primară referitoare la mobilitatea internațională a studenților este completată de prevederi specifice regăsite în Ordinul nr. 5140/2019, prin care este adoptată Metodologia privind mobilitatea academică a studenților. Actul normativ reglementează aspecte distincte precum:

- condițiile în care o instituție de învățământ superior poate desfășura mobilități academice;
- caracteristicile acordurilor interinstituționale;
- procesul care trebuie parcurs de studenți pentru a se înscrie la o mobilitate internațională;
- obligația universităților de a include în regulamentele privind activitatea profesională a studenților prevederi privind procedurile referitoare la mobilitate;
- caracteristicile și condițiile minime de eligibilitate pentru a participa la o mobilitate temporară, respectiv finalizarea primului an de studii;
- caracteristicile și condițiile de organizare și participare la o mobilitate definitivă.

Deși acest act normativ cuprinde o serie de aspecte generale privind desfășurarea mobilităților studențești, care ar trebui/ ar fi trebuit să fie detaliate în regulamentele proprii ale instituțiilor de învățământ superior, remarcăm faptul că prevederile nu sunt suficiente pentru a asigura în totalitate caracterul calitativ și echitabil al desfășurării și accesibilității mobilităților studențești. Considerăm că o serie de completări privind reglementarea unor mecanisme precum colectarea de feedback din partea beneficiarilor sau a necesității implementării de măsuri de sprijin suplimentare pentru studenții care provin din medii socio-economice defavorizate pot constitui elemente favorabile pentru creșterea interesului studenților pentru programele de mobilitate internațională.

Ordinul nr. 6121/2016 vine în completarea metodologiei privind mobilitatea academică a studenților, reglementând cadrul național privind recunoașterea actelor de studii de la nivelul licență, masterat sau postuniversitar eliberate de instituții acreditate de învățământ superior din străinătate. Conform prevederilor art. 2 „*Prezenta metodologie se aplică actelor de studii care atestă finalizarea, la o instituție acreditată de învățământ superior din străinătate, a studiilor universitare de licență, de master sau a unui program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă*”, stabilind astfel procesul de recunoaștere a studiilor efectuate în străinătate, structura responsabilă pentru recunoașterea studiilor, respectiv Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor, procedurile de definire a regulamentelor instituționale pentru recunoașterea programelor din cadrul mobilităților Erasmus, precum și alte aspecte cu privire la recunoașterea diplomelor obținute în urma finalizării unor programe de studii organizate în comun de două sau mai multe instituții de învățământ superior acreditate din România și din străinătate. Cu toate acestea, pentru a asigura un cadru comprehensiv privind recunoașterea studii, prin O.M.E.N. nr. 3619/2018 a fost adoptată metodologia privind susținerea măsurilor compensatorii în vederea recunoașterii actelor de studii de nivel licență, master sau postuniversitar eliberate

de instituții acreditate de învățământ superior din străinătate. Scopul metodologiei este de a reglementa cadrul național privind recunoașterea studiilor desfășurate în străinătate în cazul în care sistemul de învățământ din țara unde studentul a urmat studiile este substanțial diferit față de sistemul de învățământ superior românesc. Așadar, în temeiul art. 1 alin. (2) se specifică faptul că *„măsurile compensatorii se dispun în cazul în care, în urma evaluării programului de studii efectuat în străinătate, se evidențiază diferențe substanțiale prin raportare la sistemul românesc de învățământ universitar și pot consta în susținerea de examene de diferență și/sau efectuarea de stagii de practică în cadrul unor programe de studii acreditate în România”*. De asemenea, tot în acest sens România dispune și de o metodologie privind primirea la studii și școlarizarea cetățenilor străini, adoptată prin O.M.E.N. nr. 3473/2017.

În contextul asigurării calității în învățământul superior, Metodologia de evaluare externă, a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 1418/2006, stabilește o serie de indicatori minimali și referențiali cu privire la accesibilizarea internaționalizării în învățământul superior. Printre aceștia se numără *„IP.B.1.1.2. Practici de admitere Ref. 3: IIS are proceduri de admitere adaptate cazurilor de mobilitate a studenților”, „IP.B2.1.4. Centrarea pe student a metodelor de învățare Min.: [...] Instituția de învățământ are proceduri de recunoaștere și finalizare adecvate scopului pentru cazurile de mobilitate a studenților” și „IP.C.5.1.2. Predarea ca sursă a învățării Ref. 2: Furnizorul de educație/Instituția de învățământ are structuri și proceduri pentru facilitarea mobilității studenților în același sistem sau între diferite sisteme de învățământ superior, cum sunt Birou de relații/programe internaționale, comisii pentru recunoașterea calificărilor/competențelor dobândite formal sau nonformal etc.”*. Din nefericire, putem remarca faptul că internaționalizarea nu reprezintă un obiectiv prioritar în procesul de asigurare a calității, fiind reglementate doar câteva aspecte minimale, fără ca indicatorii să prevadă aspecte cu privire la procesul de accesibilizare a mobilităților sau la mecanisme de îmbunătățire a calității mobilităților academice.

Pentru a asigura gestionarea și asigurarea unui management corect și eficient al fondurilor europene, respectiv SEE, acordate României pentru implementarea Programului Erasmus+ și Programului de Educație, Burse, Ucenicie și Antreprenoriatul Tinerilor 2014-2021, finanțat prin Mecanismul Financiar SEE, a fost înființată Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP), prin intermediul H.G. 76/2005. Aceasta este un organ de specialitate al administrației publice centrale și funcționează la nivel național în calitate de organism delegat al Comisiei Europene desemnat să implementeze programului Erasmus+ în România, aflat în subordinea Ministerului Educației.

Din perspectiva cadrului legislativ regăsit la nivelul învățământului superior din România, putem aprecia faptul că există într-adevăr o serie de acte normative care reglementează la nivel general aspecte importante cu privire la operaționalizarea mobilităților studentești. Cu toate acestea, în momentul în care vom analiza situația privind nivelul de accesibilizare a mobilităților academice internaționale oferite de universitățile de stat, vom observa că prevederile actuale nu sunt suficiente, fiind imperioasă extinderea

acestora pentru a asigura echitatea sistemului de organizare și desfășurare a mobilităților academice.

III.II. Cadru strategic de dezvoltare

În ceea ce privește cadrul de dezvoltare strategică a sistemului de învățământ superior din România pe componenta de internaționalizare, legislația în vigoare pentru anul universitar 2022-2023 nu prevedea reglementări comprehensive și specifice în acest domeniu, precum putem regăsi la art. 119 din Legea nr. 199/2023, care obligă instituțiile de învățământ superior să includă un capitol distinct pentru internaționalizare în planurile strategice multianuale de dezvoltare, și la art. 120 al aceluiași act normativ, care prevede crearea Programului național pentru internaționalizare universitară „Study in Romania” în vederea consolidării procesului de internaționalizare a sistemului de învățământ superior.

Cu toate acestea, există într-adevăr două strategii adoptate la nivel național, respectiv Strategia națională pentru românii de pretutindeni 2017-2020 și Strategia națională privind imigrația pentru perioada 2015-2018, care cuprind prevederi referitoare la recunoașterea și echivalarea studiilor desfășurate în străinătate, însă acestea nu sunt concepute distinct pentru dezvoltarea componentei internaționale a învățământului superior și nu cuprind direcții, demersuri, obiective și măsuri specifice care să fie implementate în vederea îmbunătățirii procesului de internaționalizare.

Referitor la asumările decidenților privind dezvoltarea internaționalizării în învățământul superior românesc, dispunem de două documente formale, respectiv Programul România Educată și Programul de guvernare pentru perioada 2021-2024. Dezideratul numărul 8 din Programul România Educată stabilește asumarea Administrației Prezidențiale, și implicit a Ministerului Educației în calitate de partener în proces, cu privire la atingerea țintelor *„minime de mobilitate presetate: de 20% la nivel de licență și masterat”*. Totodată, strategia proiectului menționează că cel puțin 5% din programele de studii vor fi derulate în comun cu alte universități europene sau internaționale și că entitățile de educație și cercetare românești vor accesa minimum 4% din totalul alocării de fonduri europene, pentru întărirea cooperării universitare și pe domeniul cercetării. Programul de guvernare pentru perioada 2021-2024 aduce în schimb o serie mai amplă de asumări în acest sens, precum *„susținerea universităților românești membre ale unor rețele de universități europene prin alinierea practicilor administrative la cele recomandate la nivel european”, „simplificarea procedurilor de admitere și înmatriculare a studenților străini”, „dezvoltarea activităților-suport pentru susținerea universităților românești în vederea implementării cadrului legal care reglementează diplomele duble/joint degree”* precum și *„actualizarea cadrului legal aplicabil calificărilor și standardelor ocupaționale, precum și evaluării calității în învățământul superior”*. În ceea ce privește obiectivele de dezvoltare a sistemului de învățământ terțiar pentru perioada 2018-2030, obiectivul 2 face referire la *„dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului terțiar”,* însă într-o manieră foarte vagă și lipsită de esență. De asemenea, la nivelul Programului de guvernare este introdusă, precum în cadrul Programului România Educată, asumarea cu privire la *„atingerea unui nivel de*

participare în programe de mobilități pentru minimum 20% dintre studenții înmatriculați în programe de licență și master”. Din nefericire, sesizăm cu îngrijorare că asumările menționate sunt departe de a fi îndeplinite, așa cum vom observa în cadrul analizei statistice cu privire la gradul de participare al studenților la mobilități academice internaționale.

III.III. Stimularea instituțiilor de învățământ superior în procesul de internaționalizare

La nivel național, pentru a stimula universitățile din România în implementarea unor demersuri cu privire la internaționalizarea instituției, acestea pot beneficia de fonduri suplimentare alocate prin finanțarea suplimentară și/sau prin proiecte de dezvoltare instituțională.

În ceea ce privește fondurile alocate prin finanțarea suplimentară, atribuirea acestora se realiza pe baza criteriilor și standardelor de calitate prezente în metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, adoptată prin O.M. nr. 6450/2022. Așadar, pentru clasa de indicatori *C3 Orientare internațională* este alocat un procent de 12% din totalul fondurilor alocate pentru finanțarea suplimentară, acesta fiind împărțit la rândul său în doi indicatori, respectiv *IC3.1 Ponderea mobilităților studențești*, cu un procent de 5%, și *IC3.2 Ponderea studenților străini înscriși în programe de studii*, cu un procent de 7%.

Pentru a accesa fondurile alocate pentru dezvoltarea instituțională, universitățile de stat din România elaborează și depun proiecte pentru anumite domenii, printre care și domeniul internaționalizării învățământului superior, acestea fiind ulterior evaluate de o comisie de experți pe domeniile specifice în baza unor criterii stabilite prin art. 4 al metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltarea instituțională a instituțiilor de învățământ superior de stat, adoptată prin O.M. nr. 6453/2022.

III.IV. Stimularea studenților pentru a participa la mobilități internaționale academice

În afară de formele de sprijin financiar alocate studenților prin intermediul fondurilor acordate României de la nivel european, precum granturile Erasmus+ sau SSE, sau de cele acordate individual, din fonduri proprii, de instituțiile de învățământ superior, statul român a implementat la rândul său o serie de măsuri cu privire la accesibilizarea mobilităților studențești de tipul incoming și outgoing.

În ceea ce privește formele de sprijin financiar pentru mobilitățile incoming, statul român s-a angajat să participe la Programul de schimburi pentru studii universitare în Europa Centrală (CEEPUS III), printr-un acord semnat de România la Budva, Muntenegru, la data de 25 martie 2010, fiind ratificat prin Legea nr. 292/2010. Conform acordului, bursele CEEPUS III sunt finanțate de țara-gază și asigură integral, pe durata șederii, cheltuielile aferente costului de trai, costurilor legate de taxele de laborator, costurilor de cazare și

asigurare medicală de urgență. În acest sens, prin intermediul H.G. nr. 453/2011 care reglementează aspectele cu privire la implementarea programului, Ministerul Educației s-a angajat să acorde anual un număr de 500 de luni de bursă. Totodată, conform art. 4 a actului normativ, beneficiarii burselor acceptați la universitățile solicitate dispun pe perioada șederii la universitatea-gază de următoarele facilități:

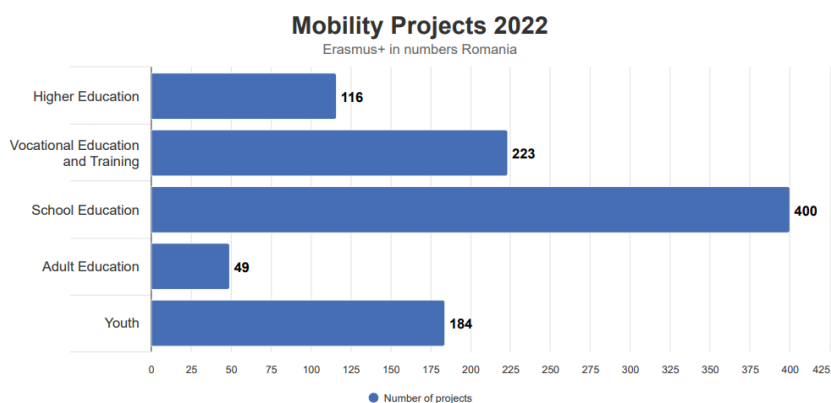
- pentru cei care efectuează studii universitare de licență se acordă o bursă lunară în cuantum egal cu echivalentul în lei al sumei de 120 euro, la cursul comunicat de Banca Națională a României pentru ultima zi a lunii precedente;
- pentru cei care efectuează studii universitare de masterat, doctorat și postdoctorale se acordă o bursă lunară în cuantum egal cu echivalentul în lei al sumei de 150 euro, la cursul comunicat de Banca Națională a României pentru ultima zi a lunii precedente;
- pentru mobilitățile cadrelor didactice, respectiv asistenților, lectorilor, conferențiarilor și profesorilor universitari, se acordă o bursă lunară în cuantum egal cu echivalentul în lei al sumei de 330 euro pentru asistenți, 360 euro pentru lectori, 390 euro pentru conferențieri și 590 euro pentru profesori, la cursul comunicat de Banca Națională a României pentru ultima zi a lunii precedente;
- pentru cei care efectuează cursuri intensive și cursuri de limbă se va acorda jumătate din cuantumul bursei lunare prevăzute la lit. a) și b), dacă durata cursului nu depășește 15 zile, și bursă lunară integrală, prevăzută la lit. a) și b), când durata cursului depășește 15 zile;
- cazare gratuită în cămine studentești sau în alte spații universitare amenajate în acest scop;
- acoperirea cheltuielilor de laborator legate de realizarea programului de studii și cercetare;
- acoperirea cheltuielilor legate de serviciile medicale, în condițiile legii.

Referitor la mecanismele de sprijin financiar pentru mobilitățile outgoing, prin H.G. nr. 1402/2009 a fost înființată Agenția de Credite și Burse de Studii. Aceasta reprezintă un organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, aflată în subordinea Ministerului Educației. ACBS administrează programele de burse oferite de Ministerul Educației, alte autorități publice, fundații sau donatori, și este responsabilă de organizarea concursurilor naționale pentru acordarea burselor de studii în străinătate, stabilind anual numărul și domeniile/specializările pentru care se acordă burse de studii în străinătate finanțate din încasările valutare realizate de Ministerul Educației sau din alocații de la bugetul de stat.

IV. Mobilitățile studențești din punct de vedere statistic

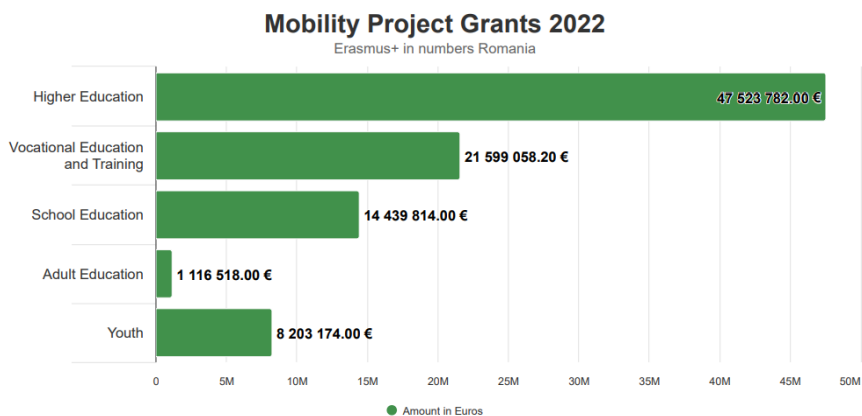
IV.I. Situația României dintr-o perspectivă europeană

În cadrul Raportului Anual Erasmus+ 2022, la care am făcut referire anterior în analiză, cuprinde de asemenea o situație statistică pentru România cu privire la programele de mobilități desfășurate, participanții și fondurile alocate. Conform documentului, în anul 2022, au fost organizate 116 proiecte de mobilitate pentru învățământul superior, 400 pentru învățământul preuniversitar, 223 pentru educație profesională și formare, 49 pentru educația adulților și 184 de proiecte pentru tineret.

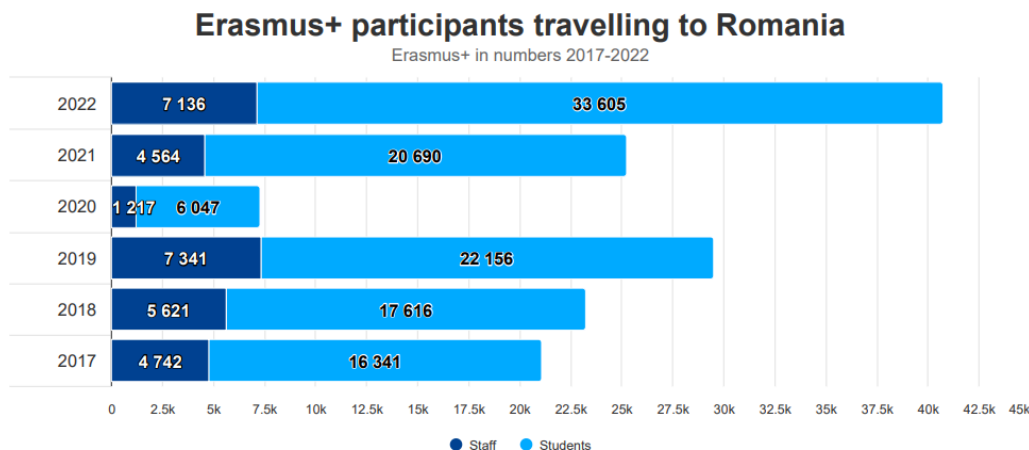
Imagine preluată din Raportul Anual Erasmus+ 2022 [17]

Totodată, din perspectiva granturilor pentru finanțare acordate, deși proiectele ce vizează mobilitățile în învățământul superior se situează doar pe locul al patrulea în clasamentul menționat anterior acestea beneficiază de fonduri suplimentare considerabile comparativ cu celelalte categorii. Conform raportului, pentru proiectele din învățământul superior au fost alocate granturi în valoare de 47.523.782 de euro.

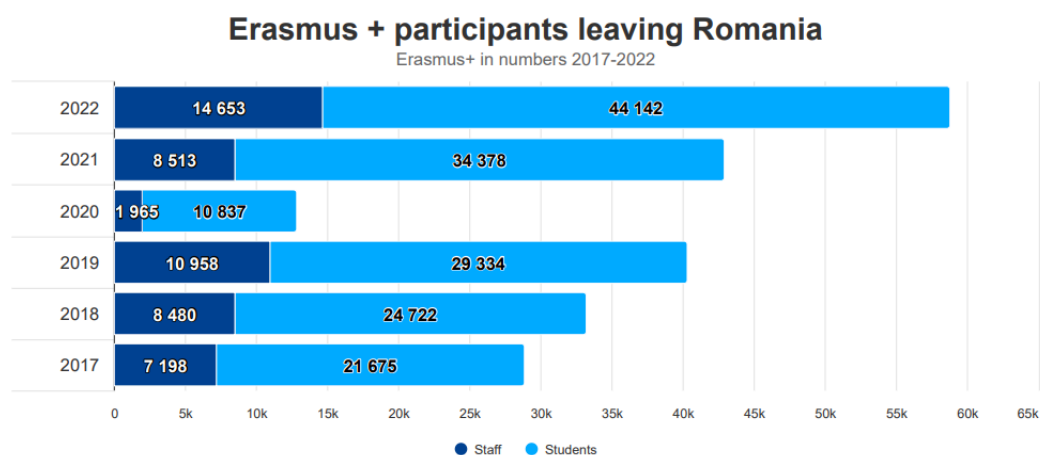
Imagine preluată din Raportul Anual Erasmus+ 2022 [18]

În ceea ce privește participanții la mobilități de studii care aleg să vină în România, raportul surprinde o creștere considerabilă în ceea ce privește alegerea studenților internaționali de a studia în statul român, specificându-se că numărul ar fi ajuns la 33.605 de studenți străini, față de anul 2021 când acesta era de 20.690.

Imagine preluată din Raportul Anual Erasmus+ 2022 [19]

Raportat la numărul de studenți din România care aleg să beneficieze de programe de mobilități internaționale de studii, trendul este de asemenea ascendent din anul 2017 până în anul 2022. Materialul menționează că 44.142 de studenți ar fi beneficiat în anul 2022 de aceste programe de mobilități finanțate prin fondurile Erasmus+.

Imagine preluată din Raportul Anual Erasmus+ 2022 [20]

De asemenea, raportul EUROSTUDENT VII prezintă faptul că ponderea studenților din România care participă la mobilități academice internaționale este destul de scăzută prin raportare la celelalte state de la nivelul Spațiului European al Învățământului Superior (precum Luxemburg, Olanda sau Austria unde cel puțin 25% din studenți au participat la o mobilitate academică), menționând faptul că doar 8% din studenții sistemului de învățământ superior românesc ar fi beneficiat de o mobilitate internațională [21].

IV.II. Interpretarea datelor și raționamente metodologice

Situația statistică care urmează a fi prezentată cu privire la accesibilitatea mobilităților internaționale studențești este realizată pe baza informațiilor furnizate de cele 38 de instituții de învățământ superior de stat din România care au răspuns adreșelor formulate de ANOSR în baza Legii nr. 544/2001.

În cele ce urmează vom prezenta modul de analiză a datelor furnizate de instituțiile de învățământ superior, precum și indicatorii urmăriți pe parcursul materialului. Rezultatele prezentate au fost calculate la nivel național, utilizând datele transmise de către universități.

Datele folosite în cadrul analizei au fost solicitate de către ANOSR în 26.09.2023, adresele transmise vizând următoarele aspecte:

- date statistice cu privire la numărul studenților care optează pentru mobilități internaționale și date demografice despre contextul acestora, prin completarea și transmiterea Anexe 1 a prezentei adrese, pentru anii universitari 2018-2019 și 2022-2023;
- facilitățile de care dispun studenții care optează pentru mobilități internaționale;
- condițiile de eligibilitate privind participarea studenților la programe de mobilități academice și de practică internaționale, în vigoare în anul universitar 2022-2023;
- regulamentele aferente desfășurării programelor de mobilități academice și de practică internaționale, în vigoare în anul universitar 2022-2023;
- lista parteneriatelor încheiate între universitate și alte instituții din afara granițelor pentru mobilități academice și de practică (pe cicluri și domenii de studii universitare) în vigoare în anul universitar 2022-2023;
- tipurile de burse oferite pentru mobilitățile internaționale, cuantumul și numărul acestora pentru anul universitar 2022-2023.

Menționăm că am solicitat aceste informații atât referitor la mobilitățile de tip Erasmus+, cât și la alte tipuri de mobilități.

Trebuie să avem în vedere faptul că, din toate universitățile respondente, doar 12 (AFAHC, AMGD, UAT, UVAB, UMC, UMFST, UPet, USAMVB, USV Tm, USV, UTCN, UVT) au răspuns integral la toate solicitările de date prezente în adresele înaintate de federație. Din nefericire, acest impediment a limitat destul de mult capacitatea ANOSR de a realiza o analiză exhaustivă, care să prezinte cu adevărat realitatea în ceea ce privește categoriile și numărul de studenți care beneficiază de aceste oportunități. Așadar, vor exista numeroase

situații în care statisticile comparative între 2 seturi de date vor avea un număr diferit de respondenți. Aceste anomalii apar deoarece anumite instituții de învățământ superior au raportat doar numărul de beneficiari, fără a mai transmite informații cu privire la studenții care aplică pentru o mobilitate academică, situația fiind întâlnită cu precădere în cazul datelor specifice privind contextul socio-economic al aplicanților.

Pentru a soluționa această problemă, am decis ca în cadrul analizelor statistice să includem doar răspunsurile universităților care au oferit toate informațiile necesare, încât să fie asigurată corectitudinea statisticilor prezentate. În cazul în care răspunsul universității nu conține toate datele necesare pentru calculul unui indicator, instituția în cauză nu va fi luată în calcul pentru indicatorul respectiv. Dat fiind acest criteriu menit să mențină calitatea informațiilor prezentate, vom observa că din cele 38 de instituții care au răspuns la solicitările federației, doar o mică parte dintre acestea au transmis în fapt informații complete.

De asemenea, lipsa datelor cu privire numărul studenților care optează pentru mobilități internaționale și a datelor demografice despre contextul acestora, pentru anul universitar 2018-2019, a adus ANOSR în imposibilitatea de a realiza o evaluare statistică comparativă raportată la datele prezentate pentru anul universitar 2022-2023.

Datele cu privire la numărul de studenți înmatriculați la instituțiile de învățământ din România în anul universitar 2022-2023 sunt preluate de pe website-ul Comisiei Naționale pentru Finanțarea Învățământului Superior, denumit Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior prin prevederile Legii nr. 1/2011, aflate în vigoare la acel moment. Pentru instituțiile de învățământ superior militar, de informații, de ordine publică și de securitate națională, raportarea s-a făcut la cifra de școlarizare aprobată pentru anul universitar 2022-2023, întrucât nu am putut identifica prin surse deschise numărul declarat de studenți înmatriculați la aceste instituții..

Atât informațiile prezentate în cadrul analizelor statistice, cât și numărul de studenți specificați în diverși indicatori, se raportează doar la ciclurile de studii de licență și de masterat, fără a lua în considerare date referitoare la studiile universitare de doctorat și la studenții-docotranzi.

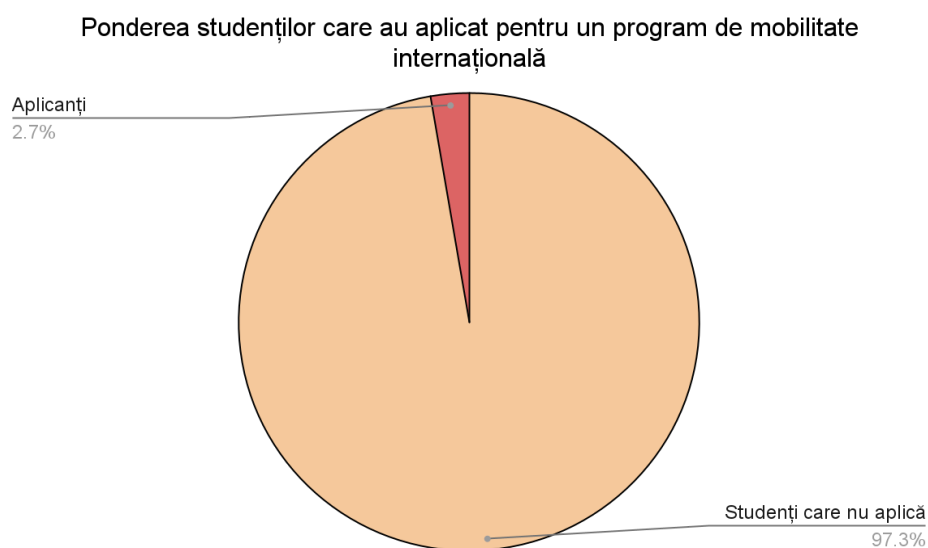
IV.III. Situația mobilităților studențești în România din punct de vedere statistic

Așadar, în urma analizei și compilării datelor furnizate de cele 38 de universități respondente la adresele transmise de ANOSR în data de 26.09.2023, situația la nivel național privind accesibilitatea mobilităților internaționale studențești se prezintă după cum urmează:

Indicatorul 1

IV.III.1.a Ponderea studenților care au aplicat pentru un program de mobilitate internațională prin raportare la numărul total de studenți

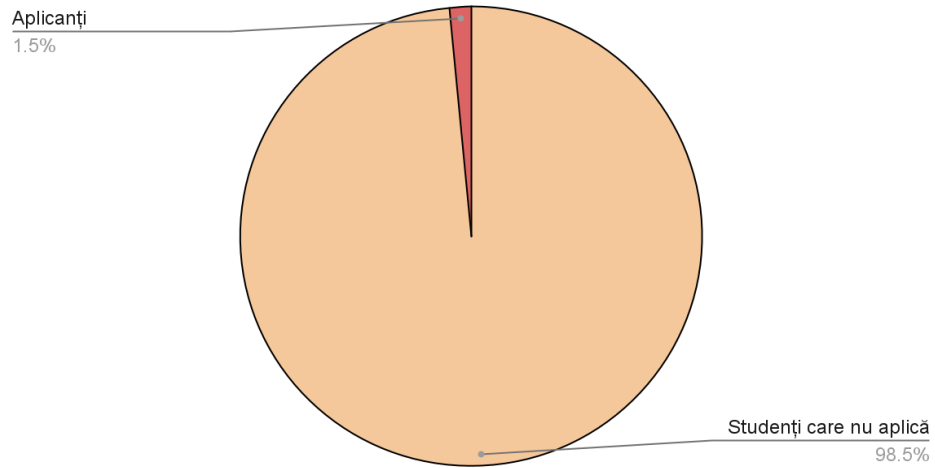
În rândul celor 33 de universități care au furnizat date în acest sens (UB, ANIMV, UMF Tm, UTBv, UAB nefiind luate în considerare pentru acest indicator, deoarece acestea nu au furnizat integral informații cu privire la numărul de studenți care au aplicat pentru o mobilitate academică), 8.224 de studenți au aplicat pentru o mobilitate internațională, de studiu sau de practică, reprezentând 2,7% din numărul total al studenților de la ciclurile de studii licență și masterat înmatriculați la instituțiile respondente.

IV.III.1.b Ponderea studenților care au aplicat pentru un program de mobilitate internațională de studii prin raportare la numărul total de studenți

În ceea ce privește programele de mobilitate internațională de studii, mai puțin de 4500 de studenți din instituțiile de învățământ superior care au furnizat date în acest sens au aplicat pentru un astfel de program. Raportat la totalul studenților înmatriculați la studii universitare de licență sau de masterat în aceste universități, constatăm că doar 1,5% dintre studenți fac demersurile necesare pentru a se bucura de experiența unui program de mobilitate internațională de studii.

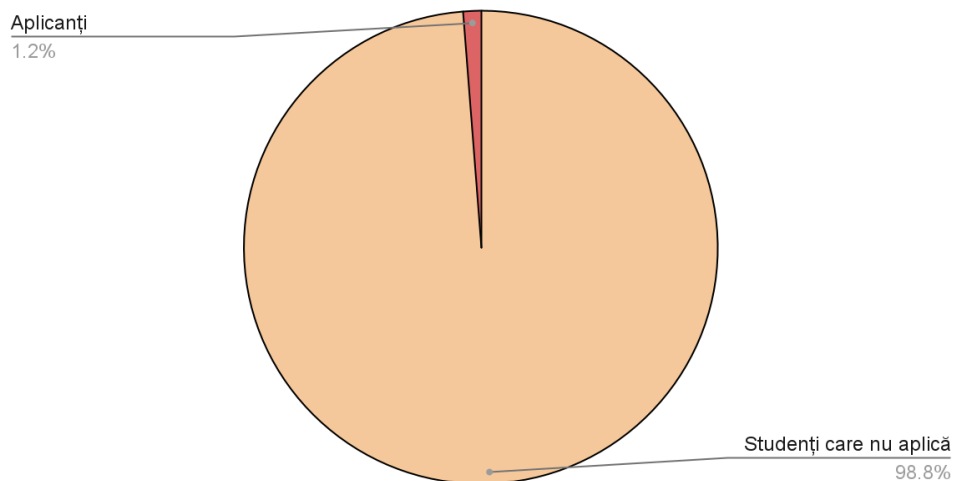
Ponderea studenților care au aplicat pentru un program de mobilitate internațională de studii

IV.III.1.c Ponderea studenților care au aplicat pentru un program de mobilitate internațională de practică prin raportare la numărul total de studenți

Numărul de studenți care s-au înscris la o mobilitate internațională de practică în universitățile respondente este și mai redus, abia depășind 3500 de studenți, adică 1.2% din efectivul de studenți din respectivele universități.

Ponderea studenților care au aplicat pentru un program de mobilitate internațională de practică

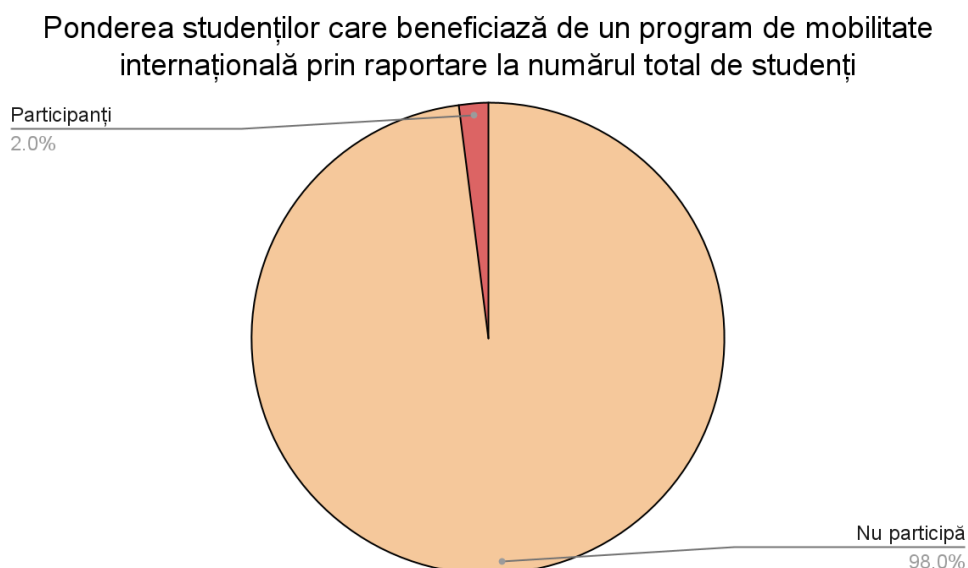

Indicatorul 2

IV.III.2.a Ponderea studenților care beneficiază de un program de mobilitate internațională prin raportare la numărul total de studenți

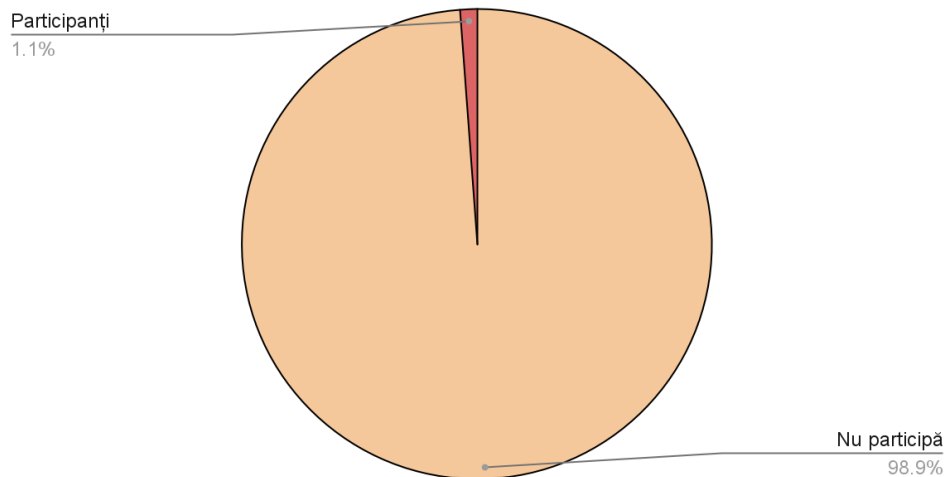
În rândul celor 37 de instituții de învățământ superior care au furnizat date (UAB nu a fost luată în considerare la realizarea acestei statistici, întrucât nu a furnizat date cu privire la beneficiari), în medie, este organizată o mobilitate internațională, de studiu sau de practică, pentru un număr de aproximativ 50 de studenți (2% din totalul studenților înmatriculați la ciclurile de studii de licență și masterat din universitățile respondente participă la un program de mobilitate internațională).

IV.III.2.b Ponderea studenților care beneficiază de un program de mobilitate internațională de studii prin raportare la numărul total de studenți

În cele 37 de instituții de învățământ superior care au furnizat date cu privire la numărul de studenți care au beneficiat de un program de mobilitate internațională de studii, 1,1% dintre studenții înmatriculați la studii universitare de licență sau de masterat au participat la o astfel de mobilitate.

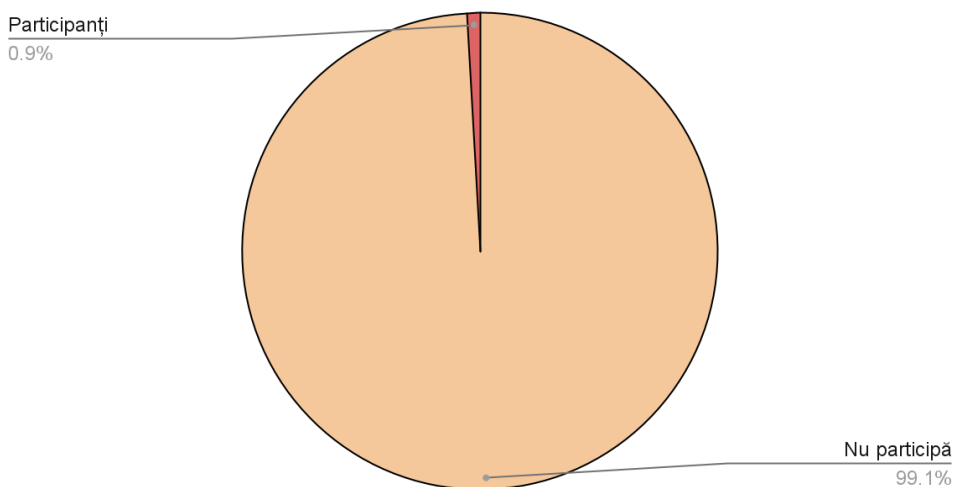
Pondereea numărului de studenți care beneficiază de un program de mobilitate internațională de studii prin raportare la numărul total de studenți

IV.III.2.c Pondereea studenților care beneficiază de un program de mobilitate internațională de practică prin raportare la numărul total de studenți

În cazul programelor de mobilitate internațională de practică desfășurate de instituțiile de învățământ superior respondente, există mai puțin de 3000 de beneficiari, reprezentând abia 0,9% din totalul de studenți înmatriculați la studii universitare de licență și masterat.

Pondereea numărului de studenți care beneficiază de un program de mobilitate internațională de practică prin raportare la numărul total de studenți

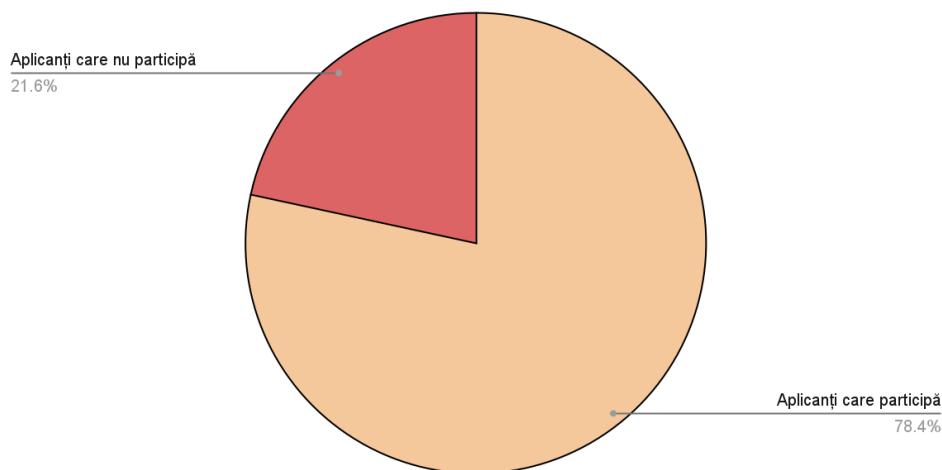

Indicatorul 3

IV.III.3.a Ponderea studenților care participă la o mobilitate academică internațională din numărul total de aplicanți la un astfel de program

Conform datelor raportate de cele 32 universități respondente (UB, ANIMV, UMF Tm, UTBv, UAB, UPG nu au fost luate în calcul pentru stabilirea valorii statistice, deoarece acestea nu au furnizat integral informații cu privire la aplicanții sau beneficiarii din instituție), aproape un sfert dintre studenții care aplică pentru o mobilitate internațională nu ajung să beneficieze de un astfel de program.

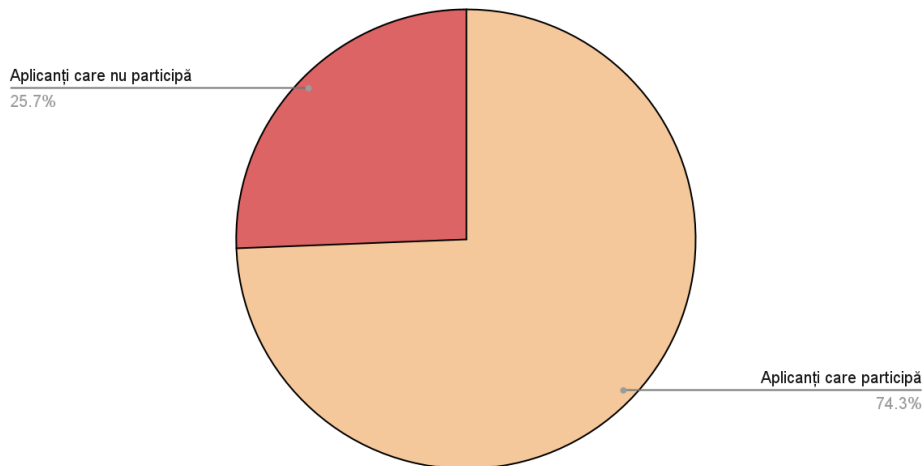
Ponderea studenților care participă la o mobilitate academică internațională din numărul total de aplicanți la un astfel de program

IV.III.3.b Ponderea studenților care participă la o mobilitate internațională de studii din numărul total de aplicanți la un astfel de program

Pentru a avea o imagine de ansamblu asupra participării studenților care au aplicat pentru o mobilitate academică internațională de studii, conform datelor furnizate de cele 32 de universități care ne-au transmis informațiile necesare, putem observa faptul că un sfert dintre studenții care aplică, nu ajung să beneficieze de o astfel de mobilitate.

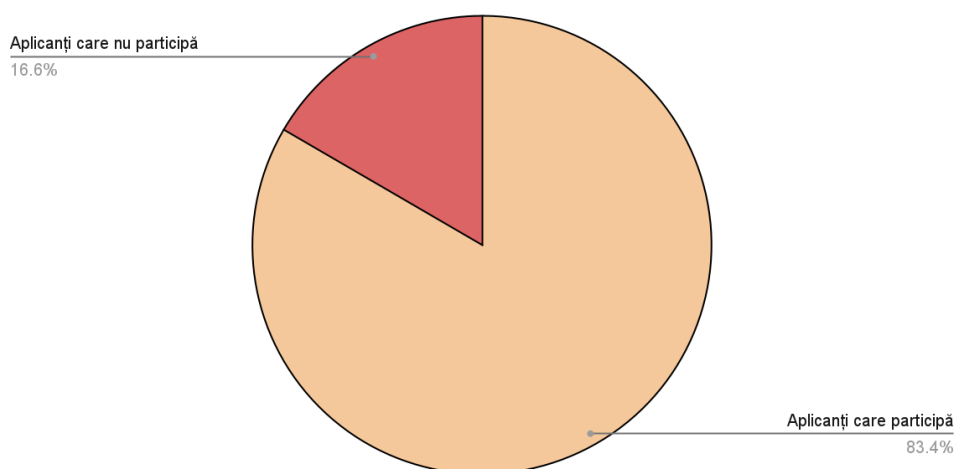
Ponderea studenților care participă la o mobilitate academică internațională de studii din numărul total de aplicanți la un astfel de program

IV.III.3.c Ponderea studenților care participă la o mobilitate internațională de practică din numărul total de aplicanți la un astfel de program

În ceea ce privește raportul dintre cei care beneficiază și cei care aplică la o mobilitate internațională de practică, putem sesiza faptul că situația este una fericită. Conform informațiilor furnizate de cele 32 de instituții care au raportat datele solicitate cu privire la aceste aspecte, remarcăm faptul că 83,4% dintre studenții care aplică pentru o mobilitate de practică ajung să participe la aceasta.

Ponderea aplicanților care ajung să beneficieze de o mobilitate internațională de practică

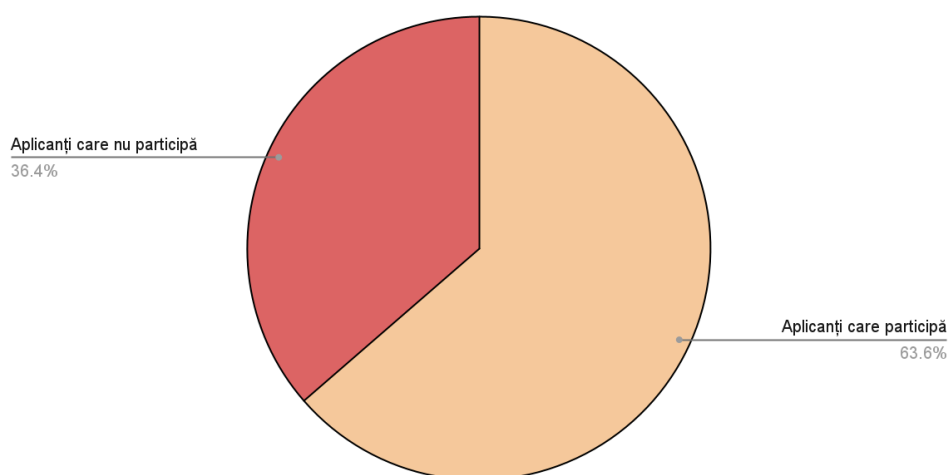

Indicatorul 4

IV.III.4.a Ponderea aplicanților care beneficiază de bursă socială și care ajung să beneficieze de o mobilitate internațională prin raportare la numărul total de aplicanți care beneficiază de bursă socială

În cadrul celor 23 de instituții de învățământ superior care au furnizat toate informațiile necesare, 63,6% dintre studenții care beneficiază de burse sociale și aplică pentru o mobilitate ajung să participe la aceasta.

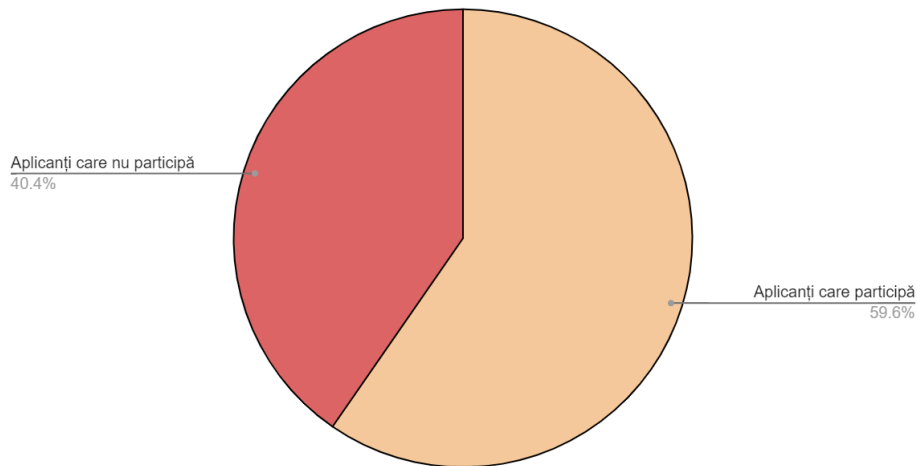
Ponderea aplicanților care beneficiază de bursă socială și care ajung să beneficieze de o mobilitate internațională

IV.III.4.b Ponderea aplicanților care beneficiază de bursă socială și care ajung să beneficieze de o mobilitate internațională de studii prin raportare la numărul total de aplicanți care beneficiază de bursă socială

Dintre studenții beneficiari de bursă socială care aplică pentru o mobilitate internațională de studii în cadrul instituțiilor de învățământ superior din România care au transmis date în acest sens, peste 40% nu ajung să și beneficieze de aceasta.

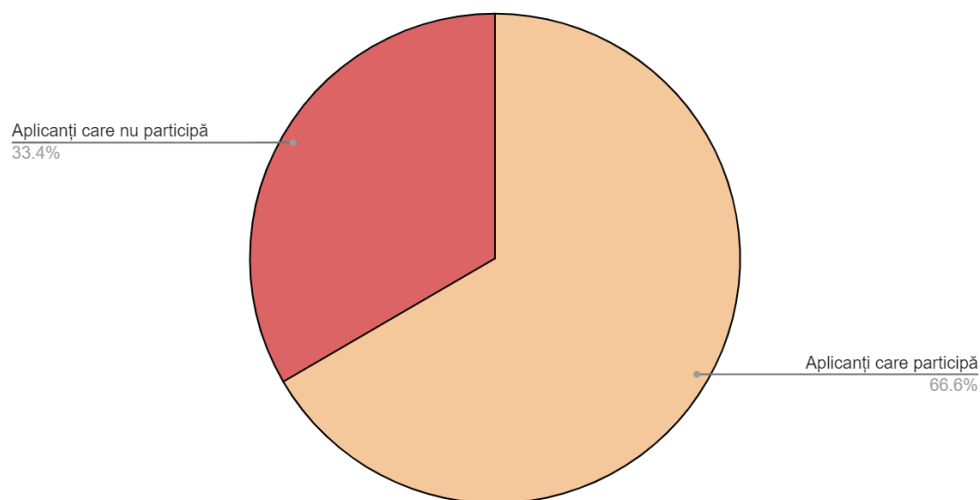
Pondereea aplicanților care beneficiază de bursă socială și care ajung să beneficieze de o mobilitate internațională de studii

IV.III.4.c Pondereea aplicanților care beneficiază de bursă socială și care ajung să beneficieze de o mobilitate internațională de practică prin raportare la numărul total de aplicanți care beneficiază de bursă socială

Situația în cazul studenților cu bursă socială care optează pentru o mobilitate internațională de practică este mai îmbucurătoare, astfel că, la nivel național, în medie, participă două treimi dintre aceștia.

Pondereea aplicanților care beneficiază de bursă socială și care ajung să beneficieze de o mobilitate internațională de practică

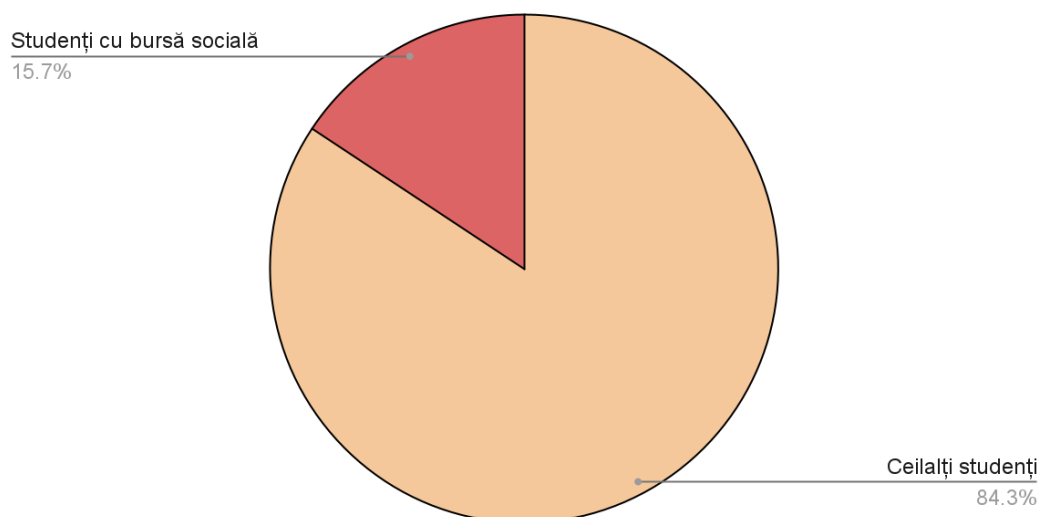

Indicatorul 5

IV.III.5.a Ponderea studenților care beneficiază de bursă socială din numărul total de aplicanți pentru o mobilitate internațională

Conform datelor furnizate de cele 23 de instituții de învățământ superior care au transmis informații complete în ceea ce privește accesibilitatea mobilităților academice internaționale pentru studenții care beneficiază de bursă socială, putem sesiza faptul că această categorie de studenți reprezintă doar 15,7% din totalul aplicanților.

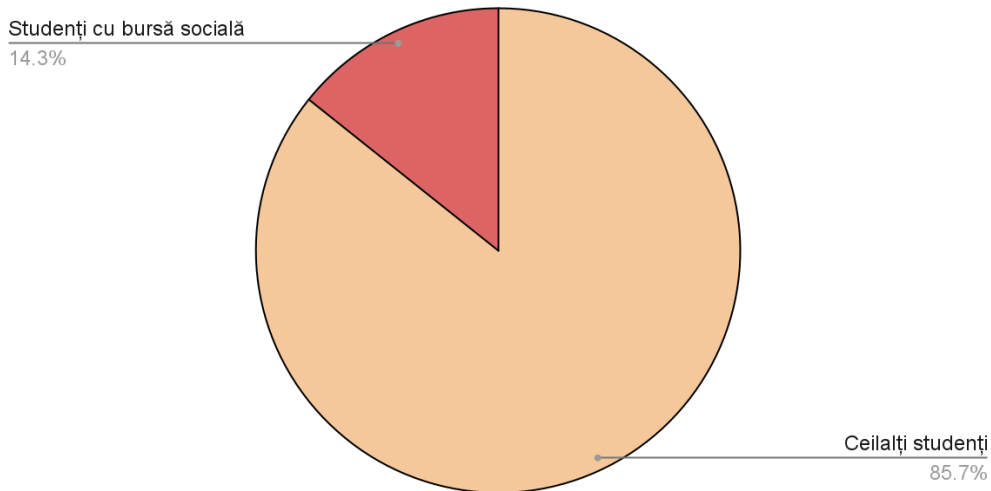
Ponderea studenților care beneficiază de bursă socială din numărul total de aplicanți pentru o mobilitate internațională

IV.III.5.b Ponderea studenților care beneficiază de bursă socială din numărul total de aplicanți pentru o mobilitate internațională de studii

Din numărul total de studenți care aplică pentru o mobilitate internațională de studii în cadrul universităților care au raportat aceste date la solicitarea ANOSR, mai puțin de 15% sunt și beneficiari de burse sociale.

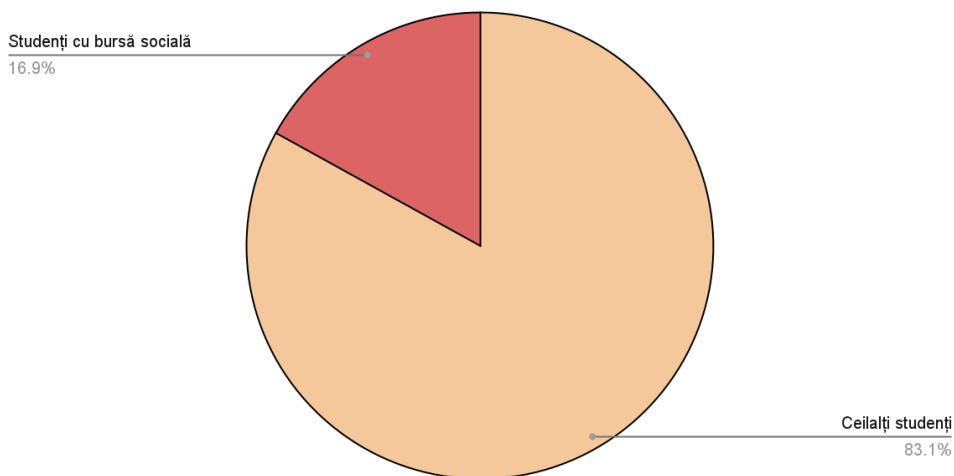
Ponderea studenților care beneficiază de bursă socială din numărul total de aplicanți pentru o mobilitate internațională de studii

IV.III.5.c Ponderea studenților care beneficiază de bursă socială din numărul total de aplicanți pentru o mobilitate internațională de practică

Ponderea studenților beneficiari de bursă socială care aplică pentru o mobilitate internațională de practică în universitățile respondente este mai ridicată față de cea din cazul mobilităților internaționale de studii, atingând aproape 17%.

Ponderea studenților care beneficiază de bursă socială din numărul total de aplicanți pentru o mobilitate internațională de practică

Indicatorul 6

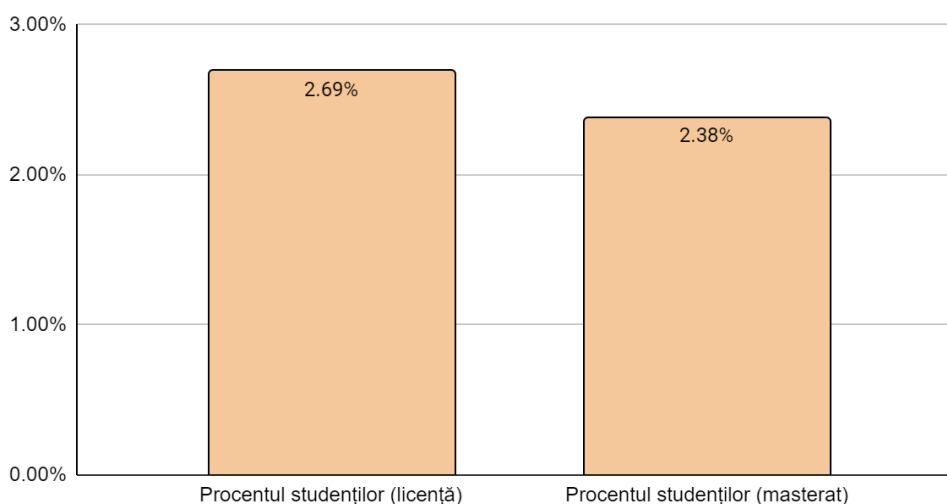
IV.III.6.a Situația comparativă între ciclul de studii de licență și cel de masterat privind procentul studenților care aplică pentru o mobilitate internațională

Conform datelor furnizate de universitățile care au răspuns solicitărilor federației, în ceea ce privește numărul de studenți care aplică pentru mobilități internaționale de orice tip, se pot observa următoarele:

- din 239.019 de studenți înmatriculați la ciclul de studii licență în cadrul celor 31 de universități care au furnizat datele necesare, 6.438 au aplicat pentru un program de mobilitate internațională, academică sau de practică (2.69%)
- din 63.508 studenți înmatriculați la ciclul de studii masterat în cadrul celor 28 de universități care au furnizat datele necesare, 1514 au aplicat pentru un program de mobilitate internațională, academică sau de practică (2.38%)

Astfel, putem observa că ponderea în rândul studenților de la ciclul de licență este mai ridicată, însă situația este similară la cele două cicluri, ambele având aproximativ același procentaj de studenți care aplică pentru o mobilitate.

Situația comparativă între ciclul de studii de licență și cel de masterat privind procentul studenților care aplică pentru o mobilitate internațională

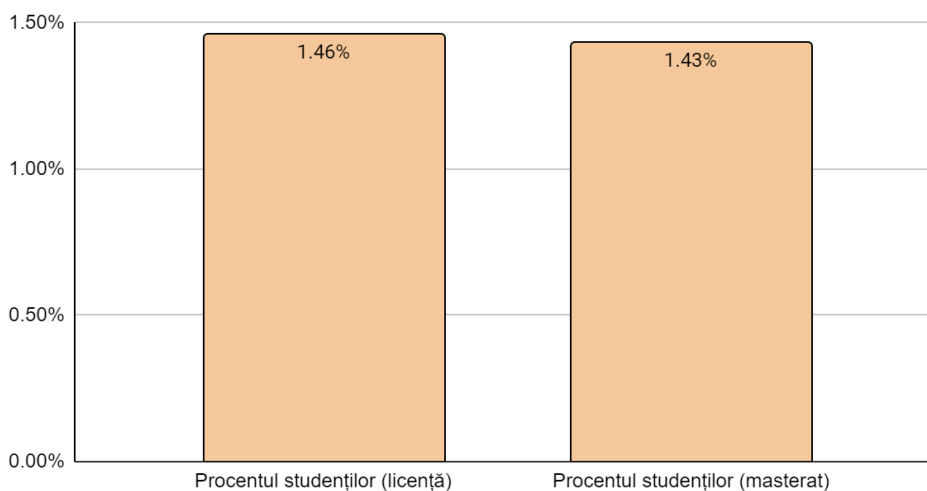
IV.III.6.b Situația comparativă între ciclul de studii de licență și cel de masterat privind procentul studenților care aplică pentru o mobilitate internațională de studii

În ceea ce privește numărul de studenți care aplică pentru mobilități internaționale de studii, se pot observa următoarele:

- din 239.019 de studenți înmatriculați la ciclul de studii licență în cadrul celor 31 de universități care au furnizat datele necesare, 3.498 au aplicat pentru un program de mobilitate internațională de studii (1.46%)
- din 63.508 studenți înmatriculați la ciclul de studii masterat în cadrul celor 28 de universități care au furnizat datele necesare, 914 au aplicat pentru un program de mobilitate internațională de studii (1.43%)

Așadar, sesizăm că nu există diferențe notabile între studenții de la ciclul de studii de licență și cei de la ciclul de studii de masterat în ceea ce privește ponderea celor care aplică pentru o mobilitate internațională de studii din totalul de studenți înscriși la respectivul ciclu.

Situația comparativă între ciclul de studii de licență și cel de masterat privind procentul studenților care aplică pentru o mobilitate internațională de studii

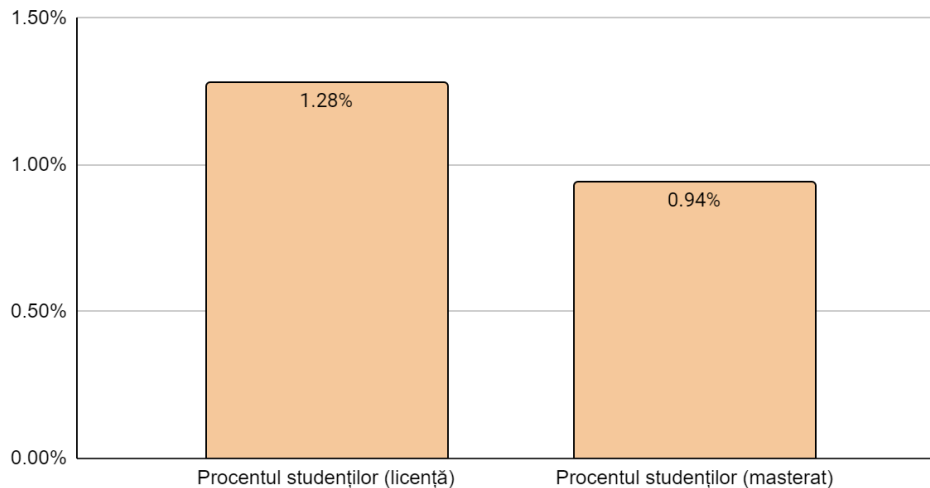
IV.III.6.c Situația comparativă între ciclul de studii de licență și cel de masterat privind procentul studenților care aplică pentru o mobilitate internațională de practică

Referitor la numărul de studenți care aplică pentru mobilități internaționale de practică, se pot observa următoarele:

- din 239.019 de studenți înmatriculați la ciclul de studii licență în cadrul celor 31 de universități care au furnizat datele necesare, 2.940 au aplicat pentru un program de mobilitate internațională de practică (1.28%)
- din 63.508 studenți înmatriculați la ciclul de studii masterat în cadrul celor 28 de universități care au furnizat datele necesare, 600 au aplicat pentru un program de mobilitate internațională de practică (0.94%)

În urma celor analizate, remarcăm faptul că mobilitățile internaționale de practică sunt mai atractive pentru studenții de la ciclul de studii de licență față de cei de la ciclul de studii de masterat.

Situația comparativă între ciclul de studii de licență și cel de masterat privind procentul studenților care aplică pentru o mobilitate internațională de practică

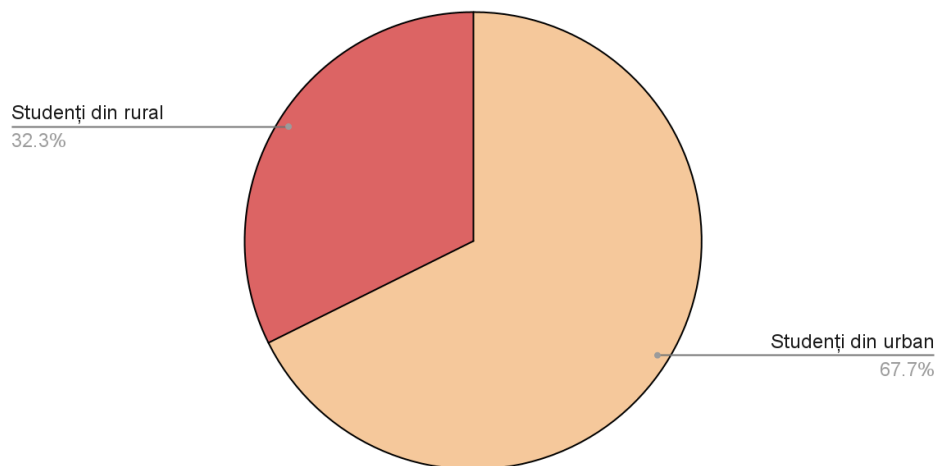

Indicatorul 7

IV.III.7.a Ponderea studenților care provin din mediul rural și aplică pentru un program de mobilitate internațională

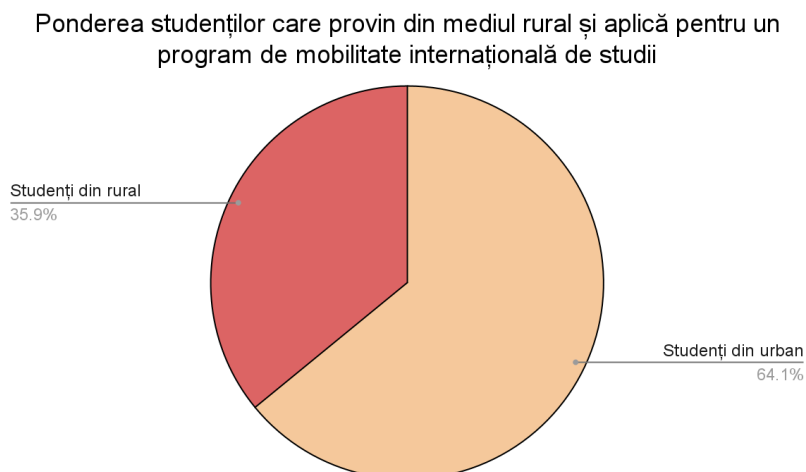
Din datele furnizate de instituțiile de învățământ superior care colectează date în acest sens, observăm faptul că, la nivel național, conform datelor furnizate de cele 21 de instituții de învățământ superior care au transmis integral informațiile solicitate privind această categorie de studenți, studenții din mediul rural reprezintă 32,3% din procentul total al studenților care aplică pentru o mobilitate internațională de orice tip.

Ponderea studenților care provin din mediul rural și aplică pentru un program de mobilitate internațională

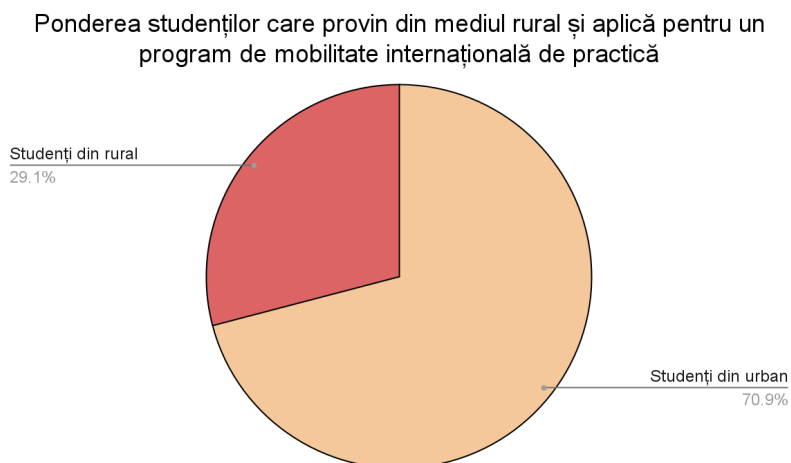
IV.III.7.b Ponderea studenților care provin din mediul rural și aplică pentru un program de mobilitate internațională de studii

Uitându-ne doar la mobilitățile internaționale de studii, observăm faptul că, în medie, în cadrul instituțiilor de învățământ superior care au raportat date cu privire la mediul de proveniență al studenților, o pondere mai mare de 35% dintre totalul de aplicanți provin din mediul rural.

IV.III.7.c Ponderea studenților care provin din mediul rural și aplică pentru un program de mobilitate internațională de practică

Când ne raportăm doar la mobilitățile internaționale de practică, în instituțiile de învățământ superior care au raportat date privind mediul de proveniență al studenților aplicanți pentru o astfel de mobilitate, constatăm faptul că mai mult de 70% dintre acești au domiciliul în mediul urban.

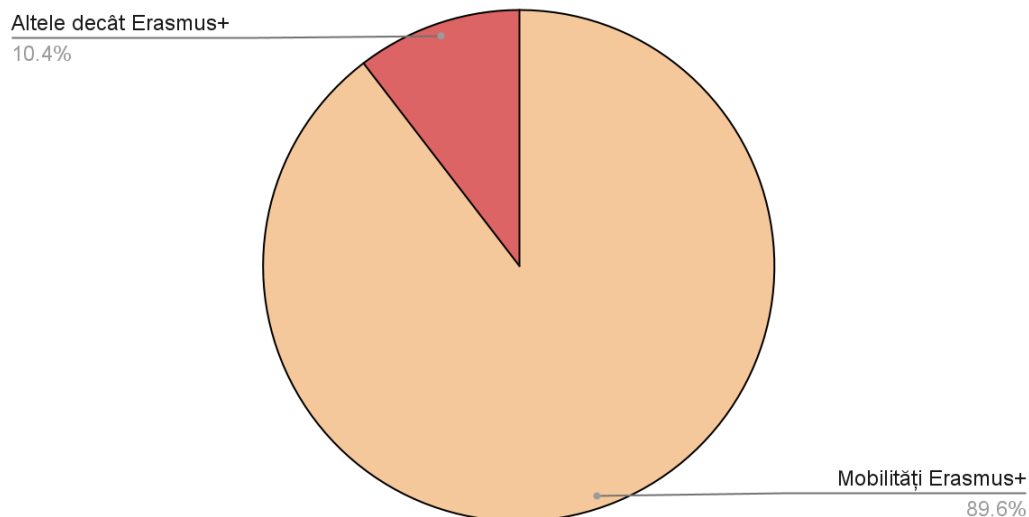

Indicatorul 8

IV.III.8 Raportul dintre numărul de mobilități altele decât Erasmus+ de care studenții au beneficiat și numărul total de mobilități internaționale

Conform datelor transmise de cele 28 de instituții de învățământ superior, doar 10,4% dintre mobilitățile de care beneficiază studenții nu fac parte din Programul Erasmus+.

Raportul dintre numărul total de mobilități internaționale altele decât Erasmus+ de care studenții au beneficiat

V. Concluzii

Aflați la finalul raportului de cercetare, remarcăm faptul că internaționalizarea învățământului superior din perspectiva accesibilității mobilităților internaționale studențești outgoing nu reprezintă un obiectiv fundamental pe agenda de dezvoltare a universităților din România. Cel mai clar exemplu în acest sens îl reprezintă procentajul studenților care participă la un program de mobilitate internațională prin raportare la numărul total al studenților înmatriculați la ciclurile de studii de licență și masterat, care, conform datelor furnizate de cele 33 de instituții care au transmis informațiile necesare pentru a fi realizată situația statistică, este de aproximativ 2%. Luând în considerare și faptul că rapoartele elaborate la nivel european, precum EUROSTUDENT VII, clasează România ca fiind una dintre țările din SEÎS cu cea mai mică rată de participare a studenților la mobilitățile internaționale (în contextul în care cercetarea prevede un procent de 8% din totalul studenților din România, care participă la astfel de programe), tragem un semnal de alarmă cu privire la necesitatea atât a actorilor de la nivel central, cât și a instituțiilor de învățământ superior de a urgenta implementarea unor demersuri specifice privind stimularea studenților de a participa la aceste mecanisme menite să le îmbunătățească parcursul academic.

Dorim să evidențiem și faptul că, în urma analizării datelor furnizate de instituțiile de învățământ superior cu privire la lista parteneriatelor încheiate între universitate și alte instituții din afara granițelor pentru mobilități de studii și de practică, marea majoritate a acestora dispun de numeroase colaborări cu instituții diverse, chiar și din afara spațiului european. În acest sens, nu putem să nu încurajăm universitățile să fructifice aceste parteneriate, în special în vederea majorării ratei participării studenților la mobilități internaționale.

Referitor la studenții care beneficiază de bursă socială, sesizăm faptul că aceștia nu reprezintă un procent substanțial din numărul total de studenți care aleg să aplice pentru o mobilitate internațională, respectiv doar 15,7%. Remarcăm astfel faptul că instituțiile de învățământ superior ar trebui să inițieze demersuri privind sprijinirea, inclusiv financiară, dat fiind contextul în care ne raportăm la o categorie de studenți care provin din medii socio-economice defavorizate, și ghidarea acestora în procesul de înscriere la o mobilitate internațională.

Prin intermediul datelor furnizate de universități în baza solicitării federației cu privire la condițiile de eligibilitate privind participarea studenților la programe de mobilități academice și de practică internaționale, am putut să observăm că eligibilitatea studenților depinde în majoritatea universităților de criterii academice. Punctăm faptul că o mobilitate internațională constituie un context ideal de familiarizare a tinerilor români cu sisteme de învățământ, respectiv profesionale diferite de cele pe care le cunosc din țară, astfel că accesibilizarea acestor oportunități este benefică pentru dezvoltarea academică, profesională și personală a studenților, dar și pentru dezvoltarea societății, prin posibilitatea tinerilor de a reveni din mobilitate cu perspective noi atât asupra studiilor urmate, cât și a activității profesionale întreprinse după finalizarea acestora. În acest context, susținem

flexibilizarea modalităților de acordare a mobilităților internaționale, cu precădere în cazul studenților proveniți din medii socio-economice dezavantajate, care se confruntă cu obstacole din mai multe perspective.

La nivelul instituțiilor de învățământ superior care ne-au furnizat date în acest sens, cele mai multe mobilități internaționale de studii și practică (89,6%) se realizează în baza parteneriatelor Erasmus+, însă universitățile nu ar trebui să neglijeze existența altor tipuri de programe de mobilități internaționale destinate studenților, precum CEEPUS sau SEE. Specificul diferit al fiecărui tip de program poate facilita accesul la o mobilitate internațională pentru anumiți studenți, astfel încât dezvoltarea de parteneriate în cadrul acestor programe și promovarea mai intensă a acestora ar contribui la creșterea numărului de studenți care beneficiază de o mobilitate, atât de studii, cât și de practică.

O problemă de care ne-am lovit pe parcursul analizei a fost reprezentată de datele raportate de către instituțiile de învățământ superior, care nu centralizează aceleași tipuri de date referitoare la studenții care aplică și respectiv cei care beneficiază de mobilități internaționale, astfel că nu putem reliefa o imagine de ansamblu asupra accesibilității mobilităților la nivel național, ci doar pentru un număr limitat de instituții de învățământ superior. Ca urmare a solicitărilor transmise de ANOSR, doar 12 universități au furnizat toate datele cuprinse în adresă, reprezentând doar 31% din totalul celor respondente. În cazul celorlalte instituții de învățământ superior respondente, nu au fost oferite sau nu existau date despre cel puțin una dintre categoriile de studenți vizate de analiză (studenți din mediul rural, studenți care beneficiază de burse sociale, studenți la ciclul de licență, respectiv masterat). Prin urmare, observând practici diverse în ceea ce privește colectarea sau centralizarea de date cu privire la aplicanții sau beneficiarii de mobilități internaționale, punctăm necesitatea ca instituțiile de învățământ superior să monitorizeze mai îndeaproape contextele din care provin studenții, pentru a putea crea mecanisme de stimulare a participării acestora la mobilități fundamentate axate pe nevoile specifice ale studenților din universitate și pe principalele obstacole pe care aceștia le întâmpină în accesarea unei mobilități.

VI. Recomandări

VI.I. Recomandări pentru factorii de decizie de la nivel național

- Reglementarea, în cadrul metodologiei privind mobilitatea academică a studenților, a unui sistem obligatoriu de colectare a feedbackului oferit din partea beneficiarilor programelor de mobilitate și a unor măsuri de sprijin financiar suplimentare pentru studenții proveniți din medii socioeconomice dezavantajate;
- Includerea sau pilotarea unui nou indicator de calitate în metodologia privind finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior din România, care să cuantifice ponderea studenților care participă la o mobilitate de practică internațională, prin raportare la numărul total de studenți;
- Includerea sau pilotarea unui nou indicator de calitate în metodologia privind finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior din România, care să cuantifice ponderea studenților care beneficiază de bursă socială și care participă la o mobilitate internațională, raportat la numărul total de studenți care beneficiază de o mobilitate internațională;
- Elaborarea unui nou indicator de referință în cadrul metodologiei de evaluare externă, a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, care să vizeze contribuția din fondurile proprii ale instituției de învățământ superior pentru bursele oferite pentru mobilități internaționale;
- Elaborarea unui nou indicator de referință în cadrul metodologiei de evaluare externă, a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, care să vizeze procentul studenților care beneficiază de o mobilitate internațională;
- Elaborarea unui nou indicator de referință în cadrul metodologiei de evaluare externă, a standardelor, a standardelor de referință și a listei indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, care să vizeze procentul studenților care beneficiază de bursă socială și care participă la o mobilitate internațională;
- Crearea unor cadre de evaluare a calității actului educațional din perspectiva gradului de internaționalizare a instituțiilor de învățământ superior, universitățile având posibilitatea de a opta pentru evaluări specifice separate, raportat la standarde europene.

VI.II. Recomandări pentru instituțiile de învățământ superior

- Promovarea și încurajarea studenților de la ciclul masterat să aplice pentru mobilități academice internaționale;
- Promovarea și încurajarea studenților proveniți din mediu rural să aplice pentru mobilități academice internaționale;
- Suplimentarea cuantumului burselor pentru mobilități internaționale din fondurile proprii instituției de învățământ superior pentru toți studenții care beneficiază de bursă socială și beneficiază de o mobilitate academică internațională;
- Eliminarea din cadrul criteriilor de eligibilitate pentru a beneficia de o mobilitate academică internațională a celor care vizează performanțele academice (ex: obținerea unui număr minim de credite în anii universitari anteriori accesării mobilității, statut de student integralist, medie minimă în anul universitar precedent etc.), pentru studenții care beneficiază de bursă socială;
- Implementarea, la nivelul instituției, a unor campanii de informare, desfășurate în colaborare cu asociațiile studențești reprezentative legal constituite
- Organizarea, în fiecare instituție de învățământ superior din țară, unor prezentări publice cu privire la programele de mobilitate internațională de care pot beneficia studenții, cel puțin o dată pe parcursul anului universitar.

VII. Bibliografie

- [1] European Students' Union, „Bologna with Students Eyes 2020”, (2020), https://www.esu-online.org/wp-content/uploads/2021/01/BWSE2020-Publication_WEB2.pdf, data accesării 17 ianuarie 2024.
- [2] European Commission, „Mobility and cooperation | European Education Area”, <https://education.ec.europa.eu/education-levels/higher-education/inclusive-and-connected-higher-education/mobility-and-cooperation>, data accesării 15 ianuarie 2024.
- [3] Vlad Petcu, Alexandra Petcu, Cezar Hâj, Robert Santa, Cristina-Ramona Fiț, „Ghid practic privind internaționalizarea învățământului superior românesc”, UEFISCDI, București, noiembrie 2015, p. 6.
- [4] Ibidem, p.6.
- [5] European Commission, „Erasmus to Erasmus+: history, funding and future | Erasmus+”, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/about-erasmus/history-funding-and-future>, data accesării 18 ianuarie 2024.
- [6] Ibidem.
- [7] „*European Higher Education Area and Bologna Process*”, <https://ehea.info/page-ministerial-conference-bologna-1999>, data accesării 18 ianuarie 2024.
- [8] European Higher Education Area, „Working Group on Mobility and Internationalisation 2012-2015 - European Higher Education Area and Bologna Process”, <https://ehea.info/cid105326/wg-mobility-and-internationalisation-2012-2015.html>, data accesării 19 ianuarie 2024.
- [9] European Higher Education Area, „Rome Ministerial Communiqué” (2020). https://www.ehea.info/Upload/Rome_Ministerial_Communique.pdf, data accesării 19 ianuarie 2024.
- [10] „Analiza diagnostic - Universitățile în contextul europenizării și globalizării”, panelul nr. 5, coordonator: Conf. univ. dr. Remus PRICOPIE și raportor: Prof. univ. dr. Luminița NICOLESCU, <http://www.edu2025.uefiscdi.ro/UserFiles/File/LivrabileR1/Analiza%20diagnostic%20Panel%205%20V5%20revised%2011%20nov.pdf>, data accesării 19 ianuarie 2024.
- [11] Comisia Europeană, „Proiecte de mobilitate pentru studenții și personalul din învățământul superior | Erasmus+”, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/ro/programme-guide/part-b/key-action-1/mobility-projects-for-higher-education-students-and-staff>, data accesării 17 ianuarie 2024.
- [12] European Commission, „Erasmus+ annual report 2021 - Publications Office of the EU”, (2022),

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/ff16650b-7b6e-11ed-9887-01aa75ed71a1>, data accesării 20 ianuarie 2024, p. 20.

[14] Ibidem, p. 25.

[15] Ibidem, p. 25.

[16] Ibidem. p. 27.

[17] European Commission, „Erasmus+ Romania in 2022”, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/sites/default/files/2023-11/Erasmus%2B%20Romania%20in%202022%201.pdf>, data accesării 16 ianuarie 2024, p. 2.

[18] Ibidem. p. 2.

[19] Ibidem. p. 3.

[20] Ibidem. p. 4.

[21] HAUSCHILDT, Kristina, GWOSC, Christoph, SCHIRMER, Hendrik, WARTENBERGH-CRAS, Froukje, „Social and Economic Conditions of Student Life in Europe - EUROSTUDENT VII Synopsis of Indicators 2018–2021”, (2021) https://www.eurostudent.eu/download_files/documents/EUROSTUDENT_VII_Synopsis_of_Indicators.pdf, data accesării 20 ianuarie 2024, p. 257.

Anexa 1.

Solicitare transmisă în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public către instituțiile de învățământ superior de stat

Număr de înregistrare: ... /26.09.2023

Către..... ,

În atenția.....

Stimată doamnă rector/Stimate domnule rector,

Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România (ANOSR) își propune să elaboreze în perioada următoare un raport de cercetare privind mobilitatea internațională a studenților din universitățile din România. Această acțiune face parte din proiectul „Creșterea capacității organizațiilor studențești de a fi stakeholderi activi ai societății civile”, proiect derulat de ANOSR în parteneriat cu AIESEC in Iceland, cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021.

Astfel, pentru a putea realiza propuneri relevante în vederea îmbunătățirii serviciilor care facilitează mobilitatea internațională a studenților și pentru a avea o viziune clară asupra unor situații statistice în acest domeniu din învățământul superior românesc, **ANOSR formulează prezenta solicitare** pentru furnizarea unor informații de interes public, în baza **Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public**.

În acest sens, vă rugăm respectuos să ne oferiți următoarele informații de interes public, de la nivelul instituției de învățământ superior pe care o reprezentați, **cu privire la mobilitățile de studii cu durată de un semestru/un an universitar și la mobilitățile de practică cu durata de minimum o lună:**

- date statistice despre numărul studenților care optează pentru mobilități internaționale și date demografice despre contextul acestora, dar și facilitățile de care dispun, prin completarea și transmiterea *Anexei 1* a prezentei adrese, pentru anii universitari 2018-2019 și 2022-2023;
- condițiile de eligibilitate privind participarea studenților la programe de mobilități academice și de practică internaționale și regulamentele aferente desfășurării acestora, în vigoare în anul universitar 2022-2023;
- lista parteneriatelor încheiate între universitate și alte instituții din afara granițelor pentru mobilități academice și de practică (pe cicluri și domenii de studii universitare) în vigoare în anul universitar 2022-2023;

- tipurile de burse oferite pentru mobilitățile internaționale, cuantumul și numărul acestora pentru anul universitar 2022-2023.

Informațiile solicitate se referă atât la mobilitățile de tip Erasmus+, cât și la alte tipuri de mobilități.

Vă rugăm să ne comunicați răspunsul la prezenta cerere prin e-mail, la adresa office@anosr.ro. Pentru orice detalii, ne puteți contacta la numărul de telefon _____.

Mulțumindu-vă pentru colaborare, vă asigurăm de întreaga noastră considerație!

Cu deferență,

Președinte ANOSR

Anexa 2.

Denumirile și abrevierile instituțiilor de învățământ superior de stat care nu au răspuns solicitărilor federației formulate în baza Legii nr. 544/2001 până la data de 23.01.2024

Nr. crt.	Codul ME	Denumirea universității	Abrevierea utilizată
1	U.01.	UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ȘTIINȚĂ ȘI TEHNOLOGIE POLITEHNICA BUCUREȘTI	UNSTPB
2	U.06.	UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „CAROL DAVILA” DIN BUCUREȘTI	UMFCD
3	U.10.	UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE ARTĂ TEATRALĂ ȘI CINEMATOGRAFICĂ „I. L. CARAGIALE” DIN BUCUREȘTI	UNATC
4	U.11.	UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT DIN BUCUREȘTI	UNEFIS
5	U.12.	ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE DIN BUCUREȘTI	SNSPA
6	U.14.	UNIVERSITATEA „AUREL VLAICU” DIN ARAD	UAV
7	U.18.	UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ DIN CLUJ-NAPOCA	USAMV CJ
8	U.20.	UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „IULIU HAȚIEGANU” DIN CLUJ-NAPOCA	UMF CJ
9	U.29.	UNIVERSITATEA PENTRU ȘTIINȚELE VIETII „ION IONESCU DE LA BRAD” DIN IAȘI	USV Iași
10	U.32.	UNIVERSITATEA DE ARTE „GEORGE ENESCU” DIN IAȘI	UAGE
11	U.39.	UNIVERSITATEA „VALAHIA” DIN TÂRGOVIȘTE	UVTgv
12	U.40.	UNIVERSITATEA „CONSTANTIN BRÂNCUȘI” DIN TÂRGU JIU	UTgJiu
13	U.49.	ACADEMIA TEHNICĂ MILITARĂ „FERDINAND I” DIN BUCUREȘTI	ATMB
14	U.54.	ACADEMIA NAVALĂ „MIRCEA CEL BĂTRÂN” DIN CONSTANȚA	ANMB

Material realizat cu sprijinul financiar Active Citizens Fund România, program finanțat de Islanda, Liechtenstein și Norvegia prin Granturile SEE 2014-2021. Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Granturilor SEE și Norvegiene 2014-2021; pentru mai multe informații accesați www.eeagrants.org